

Projektbidragens användning och effekter 2020

Återrapportering av fem statsbidrag
till ideella organisationer, stiftelser
och kommuner.

© Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor (MUCF) 2020

Webb: www.mucf.se

Projektbidragens användning och effekter 2020

**Åtterrapporering av fem statsbidrag
till ideella organisationer, stiftelser
och kommuner.**

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning	7
Inledning	9
Uppdraget	9
Tidigare rapporteringar	10
Rapportens upplägg	11
Underlag till rapporten	12
Materialets tillförlitlighet	12
Projektbidrag med återkrav	13
Minska hot och hat	15
Så används bidraget	16
Motverka rasism	18
Så användes bidraget	18
Bidragets effekter	24
Projektexempel	25
Värna demokratin	26
Så användes bidraget	26
Bidragets effekter	32
Projektexempel	32

Ungas organisering	35
Så användes bidraget	35
Bidragets effekter	41
Projektexempel	42
Lokala resurscenter	43
Så användes bidraget	43
Bidragets effekter	49
Projektexempel	50
MUCF:s samlade bedömning	51
Myndighetens bedömning	51
Myndighetens förslag	57
Referenser	59
Bilagor	60
Bilaga 1 – motverka rasism	60
Bilaga 2 – värna demokratin	61
Bilaga 3 – stödja barns och ungdomars självständiga organisering	63
Bilaga 4 – främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter	65
Bilaga 5 - Resultatkategorier	66
Bilaga 6 - Generella villkor – Projektbidrag	67

Förord

Ett av kärnuppdragen för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är att fördela statsbidrag till ideella organisationer och stiftelser. En del av dessa statsbidrag fördelas som projektbidrag och går till projekt som handlar om demokrati- och inflytandefrågor samt till projekt som motverkar rasism och extremism. I den här rapporten återrapporterar myndigheten hur fem av projektbidragen inom dessa områden har använts och vilka effekter projektägarna anser att de har fått.

Totalt redovisades drygt 68,5 miljoner kronor under 2019 till 117 projekt som

- minskat förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet,
- motverkat eller förebyggt rasism eller liknande former av intolerans,
- värnat demokratin mot våldsbejakande extremism,
- stött barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande, eller
- främjat demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter

Sammantaget bedöms både användningen och de effekter som organisationerna har rapporterat in till myndigheten ligga i linje med bidragens syften. Myndigheten kan även konstatera att projektägarna själva bedömer att projektbidragen har bidragit till långsiktiga effekter både på samhälls-, organisations- och individnivå. Eftersom projekten bedrivits i majoriteten av Sveriges län har ett stort antal organisationer och individer kunnat ta del av dem.

Myndighetens ambition och förhoppning är att denna rapport ska vara ett underlag till regeringen inför beslut om hur bidragen ska regleras och följas upp. Vår ytterligare förhoppning är att även andra läsare så som framtida projektägare, politiker och tjänstemän inom det civila samhället kan vara intresserade av innehållet i rapporten. Projektbidragens användning och effekter 2020 är därför utformad så att flera typer av läsare ska kunna bilda sig en uppfattning om och inspireras av vad de olika statliga stöden används för och vad de bidrar till.

Rapporten är framtagen av Lisa Claesson på avdelningen för statsbidrag.

Lena Nyberg

Generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) lämnar årligen en redogörelse till regeringen för hur flera av de bidrag som myndigheten fördelar har använts och vad medlen har gett för effekter. Återrapporteringen styrs av bidragens förordningar. I den här rapporten redovisas fem projektbidrag som fördelas till projekt som

- minskar förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet
- motverkar eller förebygger rasism eller liknande former av intolerans
- värnar demokratin mot våldsbejakande extremism
- stödjer barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande
- främjar demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter

Rapporten ger en bild av vad bidragen har använts till, vilka som har fått bidrag och var i landet bidragen har använts. Myndigheten återger också de resultat och effekter som projektägarna har rapporterat in. Beskrivningarna är baserade på organisationernas egna uppgifter. Grunddata har hämtats från myndighetens elektroniska ansökningssystem och utgår ifrån slutrapporter som handlades av myndigheten under 2019.

Myndigheten gör bedömningen att de resultat och effekter som projektägarna har rapporterat in ligger väl i linje med bidragens syften. Av organisationernas svar att döma har också en majoritet av projekten lett till långsiktiga effekter. Myndigheten drar även slutsatsen att statsbidragen många gånger växlas upp av de ideella projektägarna eftersom vi ser att mycket av arbetet som utförs i projekten är ideellt, och att staten därmed ges god valuta för pengarna.

MUCF önskar kunna fördjupa vår kunskap om och vår uppföljning av bidragens användning och effekter. I slutet av rapporten lämnar myndigheten förslag till regeringen för att möjliggöra detta, men även för att säkerställa att projektbidragen används i enlighet med beslut och att den ekonomiska redovisningen är tillförlitlig. Utöver detta önskar MUCF kunna underlätta förståelsen och överskådligheten kring de olika bidrag myndigheten fördelar. MUCF föreslår därför att regeringen bör

- öka anslaget för bidragsadministration till MUCF för förbättrad hantering och uppföljning av bidrag
- avsätta särskilda medel för revision
- utforma förordningarna på ett liknande sätt för att öka tydligheten gentemot civilsamhällesorganisationerna

Inledning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är en statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. En av våra kärnuppgifter är att fördela bidrag till föreningsliv, internationellt samarbete, kommuner och forskning, se figur 1.

Den här rapporten behandlar hur fem av våra nationella projektbidrag har använts och vad de har gett för effekter. Rapporten är avgränsad till att handla om de statliga och förordningsstyrda projektbidrag som myndigheten fördelar till civilsamhällesorganisationer, kommuner och stiftelser. Figur 1 illustrerar vilken kategori de bidrag som redovisas i den här rapporten faller inom.

Figur 1. De olika kategorier som MUCF fördelar bidrag till.

Återrapporteringen sker på uppdrag av regeringen. Myndighetens förhoppning är att rapporten ska fungera som ett bra underlag för beslut om och utformning av de aktuella bidragssystemen. Myndigheten vill även inspirera andra läsare genom att ge exempel på projekt som beviljats medel, och vilka resultat de har lett till.

Uppdraget

I de förordningar som redovisas i denna rapport står att myndigheten årligen ska lämna en sammanfattande redogörelse som handlar om vad bidragen har använts till, och om möjligt göra en bedömning av statsbidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen.

Förutom denna rapport lämnar myndigheten vid samma tillfälle en rapport om verksamhetsbidraget till antidiskrimineringsverksamheter och en rapport om de tre organisationsbidragen till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer samt organisationer bildade på etnisk grund (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2020a, 2020b).

Den här rapporten innefattar fem av de projektbidrag som MUCF fördelar. Medlen går till projekt som minskar förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet, som motverkar eller förebygger rasism eller liknande former av intolerans, som värnar demokratin mot våldsbejakande extremism, som stödjer barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande samt till projekt som främjar demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter. Följande förordningar reglerar fördelningen av dessa bidrag:

- Förordning (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet
- Förordning (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknade former av intolerans
- Förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin
- Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.
- Förordning (2015:565) om statsbidrag till verksamhet för demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter

Enligt uppdragsformuleringen har myndigheten två uppgifter: dels ska bidragens användning redovisas, dels ska myndigheten – om möjligt – göra en bedömning av statsbidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen. Den senare uppgiften är svårare eftersom myndigheten då, för att kunna uttala oss om effekter, egentligen måste arbeta med före- och eftermätningar. Vi har inte resurser till egna fördjupningsstudier men redogör för de effekter som projektägarna uppskattar att projekten har lett till genom de slutrapporter som de lämnar in till myndigheten. Utifrån organisationernas uppskattningar kan myndigheten sedan dra vissa övergripande slutsatser.

Tidigare rapporteringar

MUCF har återrapporterat användningen och effekterna av de bidrag myndigheten fördelar sedan 2009. I den första rapporten, *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer*, (Ungdomsstyrelsen 2009), utredde myndigheten förutsättningar och möjliga tillvägagångssätt för återkommande uppföljningar och rapporteringar av bidragsgivningen. Bland annat genomfördes fokusgrupper med representanter från olika föreningar och organisationer som hade beviljats bidrag inom de aktuella bidragsformerna.

I rapporten ingick också en kunskapsöversikt om vilka metoder som finns för att mäta resultat och effekter av statliga bidrag. I den pekade tre statsvetare på möjligheten att uppskatta resultat och effekter av bidrag på olika nivåer: individ, organisation, stat och samhälle. Med utgångspunkt i forskarnas analyser valde myndigheten att beskriva effekterna som *interna* eller *externa* (Ungdomsstyrelsen 2009).

Statsvetarna konstaterade att utvärderingar om effekter förutsätter att det finns preciserade och mätbara mål, vilket saknas för statsbidragen. Det är dock något lättare att beskriva effekterna av projektbidrag än av organisationsbidrag, eftersom de organisationer som bedriver projekt har tydligare krav på sig att arbeta målorienterat. I förordningarna som styr projektbidragen formuleras generellt sett mer konkreta syften som bidragen bör uppfylla och mål som projekten bör uppnå.

Rapportens upplägg

I nästa kapitel redogör vi för det underlag som ligger till grund för den här rapporten och för våra bedömningar av bidragens användning och effekter. Därefter presenteras hur respektive projektbidrag har använts, samt vilka resultat och effekter projekten har gett. I rapportens sista kapitel analyserar myndigheten de resultat som har presenterats, redogör för våra bedömningar och presenterar våra förslag för framtida återrapportering och bidragens utformning.

Underlag till rapporten

MUCF fördelar årligen medel inom de stödformer som den här rapporten behandlar. De projekt som beskrivs i den här rapporten har redovisats och godkänts av myndigheten under 2019, men året då projekten beviljades medel varierar.

Elva projekt beviljades medel redan 2016, medan resterande beviljades medel 2017 eller 2018. Myndigheten fick i uppdrag att fördela projektbidraget som syftar till att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet först 2018, varför endast en slutrapport inkom under 2019. Vi redogör därför i stället kort för de ansökningar inom stödformen som beviljades projektmedel under 2019.

Alla uppgifter som redovisas och analyseras i den här rapporten är hämtade från myndighetens digitala ansökningssystem. Där får de sökande beskriva sin projekttid i fritext genom att svara på ett antal öppna frågor, men också genom att fylla i fasta svarsalternativ. De fasta svarsalternativen gör det möjligt för oss att systematisera vår uppföljning.

Bidragens användning redovisas genom att beskriva för vad, av vilka samt var i landet bidraget har använts. Med andra ord redogör myndigheten för de redovisade projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Uppgifter om budgetfördelning hämtas från besluten och avser alltså den budget som respektive organisation fick beviljad.¹ De flesta uppgifter är dock hämtade från de slutrapporter som projektägarna lämnar in till myndigheten när de redovisar ett avslutat projekt i samma digitala system. Det gäller till exempel uppgifter om vilka aktiviteter som har genomförts inom projekten samt uppgifter om projektens resultat och effekter.

Materialets tillförlitlighet

Myndigheten vill understryka att redogörelsen i denna rapport enbart bygger på rapporteringar och uppskattningar från organisationerna själva. Organisationernas subjektivitet bör problematiseras, framför allt när det gäller svaren på de frågor som handlar om vilka resultat och effekter deras projekt har gett.

I Ungdomsstyrelsens rapport, *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer*, som nämns ovan menar Amnå, Danielsson och Zetterberg att vi kan anta att organisationerna har goda möjligheter att själva bedöma bidragets påverkan på organisationsnivå (Ungdomsstyrelsen 2009), det vi har valt att kalla interna effekter. Det är just organisationsföreträdare, men även medlemmar, som är viktiga källor för att utvärdera dessa. För att myndigheten ska kunna bedöma bidragens externa effekter, alltså till exempel vad bidragen har lett till på samhällsnivå, behövs det dock fler informationskällor och ett flertal olika aktörers perspektiv för att kunna göra en god bedömning.

¹ Exakt hur fördelningen såg ut mellan de olika budgetposterna vid redovisningen kan skilja sig något från den beslutade budgetuppsättningen, men enligt vår bedömning återspeglar de siffror vi redovisar det faktiska utfallet väl. Alla budgetändringar ska motiveras och godkännas av myndigheten och vi kontrollerar också att utfallet inte avviker för mycket från beslutad budget.

Eftersom vår redogörelse enbart är baserad på information från organisationerna själva finns det anledning att tro att materialet ger oss en bättre möjlighet att bedöma interna effekter än externa. Med det sagt väljer myndigheten ändå att redogöra för och exemplifiera vilka externa effekter organisationerna beskriver att projekten har bidragit till.

Projektbidrag med återkrav

Fem projekt har tagits bort från statistiken för återrapporteringen i denna rapport. Det beror på att deras slutrapporter inte har blivit godkända eller att de drog tillbaka sin ansökan efter att de beviljats projektmedel. Myndigheten har i denna rapport enbart valt att redovisa de projekt som har fått sina slutrapporter godkända utan större restriktioner. Totalt rör det sig om fem projekt som behöver återbetala medel eller som aldrig påbörjade projekten, och som alltså inte ingår i statistiken över bidragens resultat och effekter. Nedan följer en redogörelse för vart och ett av dessa ärenden.

Ett av projekten som inte har godkänts tillhör satsningen som syftar till att motverka rasism eller liknande former av intolerans. Projektägaren för detta projekt meddelade, efter att de beviljats 677 000 kronor av MUCF, att de beviljats medel från Länsstyrelsen för samma projekt men för en längre projektperiod, varför organisationen lämnade en begäran om att återbetala hela bidragsbeloppet till MUCF. MUCF beslutade om att återkräva hela bidragsbeloppet och organisationen gjorde en återbetalning på 677 000 kronor.

I ett projekt inom den satsning som syftar till att värna demokratin mot våldsbejakande extremism betalade MUCF aldrig ut det beviljade projektbidraget på 470 000 kronor. Detta då organisationen på egen begäran meddelade myndigheten att de inte avsåg genomföra det beviljade projektet.

I satsningen som syftar till att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande har tre projekt plockats bort ur underlaget till denna rapport. Ett av dessa projekt liknar de två projekt som presenterats ovan då projektet i fråga aldrig genomfördes. Projektet fick för få anmälda deltagare till den stora aktivitet som utgjorde projektets kärna, varför projektägaren meddelade MUCF att de inte önskade ta emot bidraget. Detta gjordes innan dess att det beviljade bidragsbeloppet på 23 000 betalades ut till organisationen.

Inom samma satsning begärde MUCF ett återkrav på 421 149 kronor av de totalt 670 000 som beviljats till en organisation. Beslut om återkrav togs efter att en fullständig granskning gjordes av projektet. Denna fullständiga granskning gjordes först efter det att frågor och misstänkta felaktigheter upptäcktes i samband med slutrapporteringen av projektet. En oberoende revisor samt en konsult anlätades för att granska kvitton, verksamhet och om projektmedlen används i enlighet med MUCF:s beslut om bifall. MUCF, den oberoende revisorn och konsulten kom tillsammans fram till ett flertal slutsatser som sedan låg till grund för återkravet av bidraget. En av dessa slutsatser var att organisationen inte hade hanterat en skuld till MUCF på ett korrekt sätt. Organisationen beviljades nämligen medel för det första året av projektet 2015. Vid granskningen av det fortsättningsprojekt som beviljades 2016 och som redogörs för i denna rapport framkom det att organisationen inte hade förbrukat hela bidragssumman som beviljades 2015. Istället för att betala tillbaka överskottet till MUCF

använde organisationen det till att bekosta det aktuella projektet, vilket strider mot MUCF:s regler om hur bidraget får användas. 44 149 kronor återkrävdes med anledning av detta. En annan slutsats var att flera kostnader inte bedömdes ha någon koppling till de projektverksamheter som projektet hade beviljats bidrag för att genomföra.

MUCF bedömde att projektet hade genomförts i enlighet med beslutet om bidrag de första sex månaderna och återkrävde därför inte de medel som förbrukats under denna period. Därefter bedömde MUCF att organisationen hade fortsatt att belasta projektet med kostnader trots att knappt någon egentlig projektverksamhet bedrevs efter de första sex månaderna. Istället för att arbeta med att uppnå projektets mål och syfte hade organisationen använt bidragsmedlen till projektfrämmande kostnader. Kostnader som alltså inte hade någon koppling till projektets genomförande. Eftersom projektet bedömdes ha genomförts korrekt under de sex första månaderna återkrävdes 377 000 kronor av totalt 670 000 kronor för denna del av återkravet.

Totalt återkrävdes därmed 421 149 kronor, vilka avsåg skulden från bidraget som betalats ut 2015, samt den del av projektet där kostnader inte kunde kopplas till det projekt som organisationen hade beviljats bidrag för.

Avslutningsvis beslutade MUCF om återkrav för ett tredje och sista projekt inom satsningen som syftar till att främja barns och ungdomars självständiga organisering. Projektägaren för detta projekt inkom aldrig, trots flera påminnelser till olika kontaktpersoner för projektet, med slutrapportering av hur bidragsmedlen använts. MUCF beslutade därför om återkrav av hela det beviljade bidraget på 870 000 kronor.

Myndigheten arbetar kontinuerligt med att förstärka sina kontroller och rutiner kopplade till projektbidrag. Det gäller såväl krav på tydliga mål och budgetuppställningar i ansökan som redovisning av hur väl målen uppfyllts och vilka eventuella avvikelser som finns när projektet ska slutrapportera. Vid den uppstartsträff som i september 2019 samlade samtliga bidragsmottagare som beviljats medel under 2019 poängterades det mycket noggrant vilket ansvar som vilar på organisationerna. Efter denna träff har MUCF märkt av att fler projekt vill stämma av mindre korrigeringar av projektets genomförande och vi upplever att vi har en bra dialog med projektägarna. Förhoppningen är att projektägarna ska meddela eventuella problem i god tid för att MUCF ska kunna säkerställa att projektmedel används på rätt sätt. Utöver den ökade dialogen med projektägare har rutiner kopplat till handläggningen av ansökningar utvidgats och förbättrats. MUCF kommer att fortsätta arbeta kontinuerligt med frågor som rör kontroll, kvalitetssäkring och uppföljning.

Minska hot och hat

MUCF har i uppdrag att fördela projektbidrag till verksamhet som syftar till att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet samt för att stärka utsatta opinionsbildare och andra som deltar i det offentliga samtalet. Med hot och hat i det offentliga samtalet avses hot, våld och andra kränkningar mot en enskild person eller en grupp som en reaktion mot att personen eller gruppen har använt sin yttrandefrihet genom att uttrycka sig i en samhällsfråga, bilda opinion eller på annat sätt kommentera samhället och samtiden, i medier, på internet, i sociala medier eller i något annat forum som är allmänt tillgängligt eller annars där yttrandet får stor spridning (SFS 2018:32, § 2). Bidraget kan sökas av ideella föreningar och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala.

Uppdraget är relativt nytt och MUCF fördelade bidraget för första gången under 2018.

Bland de fyra organisationer som beviljades projektmedel under 2018 har endast en organisation inkommit med en slutrapport under 2019. Övriga organisationer väntas inkomma med slutrapportering av sina projekt under det första halvåret av 2020. På grund av att endast en av fyra organisationer redovisat hur projektet har gått är det för tidigt för att kunna redovisa hur bidraget har använts och vad bidraget har gett för effekter. Myndigheten väljer därför att presentera samtliga fyra projekts resultat och effekter i den rapport om projektbidragens resultat och effekter som lämnas in till regeringen 2021.

I denna rapport kommer myndigheten istället att beskriva de projekt som beviljades under 2019 och är pågående. Detsamma gjordes i rapporten om projektbidragens användning och effekter 2019 (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2019a). Då presenterades de fyra projekt som beviljades projektbidrag 2018.

Sex organisationer beviljades projektbidraget under 2019, se tabell 1. Totalt fördelades cirka 6 miljoner kronor till Brottsofferjouren Sverige, Flamman Ungdomarnas Hus, LSU Sveriges ungdomsorganisationer, Maktsalongen, Näthatsgranskaren och Stiftelsen Fryshuset.

Projektägare	Projektnamn	Belopp
Brottsofferjouren Sverige	Orädd Demokrati, Fas 2	2 873 000
Flamman Ungdomarnas Hus	Sluta hata!	770 000
LSU, Sveriges ungdomsorganisationer	Hat och hot mot ungdomsrörelsen	1 015 000
Maktsalongen	Organisationer mot näthat	494 000
Näthatsgranskaren	Rättstatsaktivism mot nätkränkningar	536 000
Stiftelsen Fryshuset	Respekt på nätet	311 500
Summa		5 999 500

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors ansökningssystem
Tabell 1 Projekt som beviljades medel 2019, beviljat belopp i kronor

Så används bidraget

Projektbidraget kan enligt förordningen sökas för att förebygga och motverka hot och hat i det offentliga samtalet, öka kunskapen om omfattning och konsekvenser av hot och hat i det offentliga samtalet och/ eller stödja individer eller grupper som är opinionsbildare eller som på annat sätt deltar i det offentliga samtalet och som därför kan utsättas för hot, våld eller andra kränkningar. Vi har kategoriserat de projekt som beviljades under 2019 utifrån deras huvudsakliga ändamål, se tabell 2.

Ändamål	Antal
Förebygga och motverka hot och hat i det offentliga samtalet	1
Öka kunskapen om omfattning och konsekvenser av hot och hat i det offentliga samtalet	2
Stödja individer eller grupper som är opinionsbildare eller som på annat sätt deltar i det offentliga samtalet och som därför kan utsättas för hot, våld eller andra kränkningar	3
Summa	6

Källa: Tabellen bygger på handläggarnas kategorisering utifrån projektbeskrivningar i myndighetens ansökningssystem.

Tabell 2 Projektens huvudsakliga ändamål, antal

Näthatsgranskaren tillhör den första kategorin och arbetar i sitt projekt med att initiera juridiska prövningar av demokratibrott. De erbjuder hjälp till personer som utsatts för demokratibrott och arbetar även i viss omfattning med att kontakta personer som utsatts för hot och hat på internet. Vidare arbetar Näthatsgranskaren med att påverka, upplysa och bilda opinion inom ämnet.

LSU, Sveriges ungdomsorganisationer bedriver sitt projekt huvudsakligen inom den andra kategorin. I sitt projekt kartlägger och ökar de kunskapen om behov och insatser för att motverka hot och hat mot ungdomsrörelsen i Sverige. Kunskapen ska spridas till politiker med makt att förändra och förbättra ungdomsrörelsens förutsättningar. Vidare ska de ta fram verktyg som målgruppen kan använda om de utsatts för hot och hat.

Stiftelsen Fryshuset tillhör den andra kategorin. I sitt projekt ökar de unga internetanvändares medvetenhet kring deras egna rättigheter och skyldigheter på internet. De utbildar även moderatörer som ansvarar för Fryshusets egna digitala diskussionsforums diskussionsklimat. De producerar även digitalt informationsmaterial som sprids på den egna hemsidan.

Brottsofferjouren Sverige tillhör den tredje kategorin. Genom sitt fortsättningsprojekt erbjuder de stöd till personer som utsatts för hot, våld och trakasserier i syfte att tystas för att de deltar i det offentliga samtalet. Brottsofferjouren erbjuder föreläsningar direkt till utsatta grupper såsom förtroendevalda politiker, journalister, konstnärer och andra opinionsbildare som deltar i det offentliga samtalet och som utsatts för hot, trakasserier och våld i syfte att påverka/tysta dem eller få dem att på otillåtna vägar ändra sin uppfattning. Vidare erbjuder Brottsofferjouren sina samtliga lokala jourer en fördjupad utbildning i samtalsmetod för att ge stöd till utsatta inom målgruppen.

Även *Flamman Ungdomarnas Hus* tillhör den tredje kategorin och arbetar med att stärka unga personer att våga och vilja delta i det offentliga samtalet. Det sker genom fokusgrupper där unga personer får träffa opinionsbildare som trots att de utsätts för hot och hat aktivt fortsätter att driva frågor i den offentliga debatten. Fokusgruppernas arbete ska senare sammanställas och användas av elever och lärare i klassrummet. Utöver detta produceras och sprids kortfilmer på temat.

Maktsalongen är det sjätte och sista projektet och tillhör den tredje kategorin. I sitt projekt ger de det unga civilsamhället verktyg för att utveckla metoder och handlingsplaner om någon i organisationen utsätts för näthat. De tar även fram material som ska hjälpa organisationer att skapa beredskap och ta fram en handlingsplan om någon utsätts för näthat.

Genom projektens olika metoder och inriktning når de tillsammans flera olika målgrupper, däribland förtroendevalda politiker, journalister, konstnärer och andra opinionsbildare som utsätts för hot och hat. Även unga, ungdomsorganisationer, polisiära utredare, domare, politiker och lagstiftare utgör delar av de målgrupper projekten väntas nå.

Också den geografiska spridningen för de olika projekten är stor. Brottsofferjouren, LSU Sveriges Ungdomsorganisationer, Maktsalongen och Näthatsgranskaren genomför sina projekt nationellt. *Flamman Ungdomarnas Hus* bedriver sitt projekt i Malmö. Stiftelsen Fryshuset bedriver sitt projekt i Stockholm.

Motverka rasism

Bidraget syftar till att motverka eller förebygga rasism eller liknande former av intolerans, till exempel antisemitism, islamofobi, afrofobi, antiziganism och homofobi (SFS 2008:62, 1 §). Bidraget kan sökas av organisationer och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala.

Myndigheten behandlade och godkände 26 redovisningar inom stödformen under 2019 och det är dessa som utgör underlag till den här rapporten. Sex av dessa projekt beviljades medel 2016, 19 projekt beviljades medel under 2017 och ett projekt beviljades medel under 2018.

Utöver dessa valde ett projekt som beviljades medel under 2018 att inte genomföra projektet och betalade därför tillbaka hela den beviljade bidragssumman till MUCF. Eftersom projektet inte har genomförts har myndigheten valt att inte presentera det i denna del av rapporten. Projektet presenteras istället under rubriken Projektbidrag med återkrav, se ovan.

Myndigheten fördelade runt 14 miljoner kronor inom stödformen per år 2016, 2017 och 2018. Den totala summan som slutredovisades under 2019 var drygt 18,4 miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 1.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av bidraget samt var i landet projekten bedrevs. Beskrivningen görs genom en redogörelse av de redovisade projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Ändamål

Som tidigare nämnts söks bidraget för att motverka eller förebygga rasism eller liknande former av intolerans, till exempel antisemitism, islamofobi, afrofobi, antiziganism och homofobi (SFS 2008:62, 1 §). Projektägarna angav i ansökan vilket eller vilka uttryck för rasism eller intolerans som deras projekt syftade till att motverka eller förebygga. Svaren visas i tabell 3.

Uttryck	Antal av totalt 26
Afrofobi	15
Antisemitism	16
Antiziganism	14
Homofobi och transfobi	12
Islamofobi	20
Rasism mot samer*	5

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

*Alternativet "Rasism mot samer" var inte valbart vid den första utlysningen 2016.

Tabell 3 Antal projekt som syftade till att motverka eller förebygga respektive uttryck för rasism eller intolerans

Som det går att utläsa av tabellen syftade en majoritet av projekten till att motverka islamofobi. Bortsett från rasism mot samer är antalet projekt som syftade

till att motverka övriga uttryck för rasism eller intolerans relativt jämnt. Rasism mot samer infördes som valbart alternativ vid den andra utlysningen 2016.

Hälften av projekten syftade till att förebygga eller motverka rasism genom minst fyra olika uttryck, och rimligtvis var målet att förebygga rasism av mer allmän karaktär i de projekt där det inte fanns ett uttalat mål gentemot ett enskilt uttryck.

Fram till den andra utlysningen 2016 har det varit möjligt att välja ”en annan form av rasism” i ansökan, för att sedan specificera i fritext. En förening valde detta alternativ tillsammans med samtliga uttryck av rasism och intolerans. Denna förening valde att beskriva i fritext att de syftade till att motverka funkofofi (fördomar mot personer med funktionsnedsättning) och transfobi. Transfobi blev inför den andra utlysningen 2016 en del av kategorin homofobi och transfobi, som tidigare hette homofobi.

Sex av projektägarna som valde att arbeta med en till två intoleransformer valde intoleransformer som de har specialkunskaper inom och erfarenhet av att arbeta med. Projektändamålen kan därför sägas ligga i linje med dessa organisationers ordinarie verksamhet. Exempelvis drev en organisation som till vardags arbetar med hbtq-frågor ett projekt som syftade till att möta de behov som finns bland asylsökande hbtq-personer och sprida information om deras situation. En romsk organisation arbetade för att öka förståelsen kring vad diskriminering och antiziganism betyder för individerna som drabbas och ge dessa redskap att hantera liknande situationer.

Rasism mot samer

Andelen som valt att arbeta med att motverka rasism mot samer skiljer sig från övriga uttryck, såsom afrofofi, antisemitism med flera. Uttrycket blev valbart först vid den andra utlysningen 2016 varför två projekt, vilka beviljades medel vid den första utlysningen 2016, inte ingår i analysen nedan kring varför andelen projektägare som valt att arbeta med att motverka rasism mot samer är lägre än övriga valda uttryck.

Tio av de återstående projekten har valt att arbeta med två uttryck eller färre. Bland dessa har inga av projektägarna valt uttrycket rasism mot samer. Projektet bedrivs både lokalt och nationellt och det går därför inte att dra slutsatser kring om projektets val av geografisk inriktning har betydelse för valet av uttryck. I de fem projekt där uttrycket rasism mot samer har valts har projektägarna valt samtliga uttryck vilket innebär att dessa arbetar med att motverka rasism och intolerans på ett generellt plan. Inget projekt riktar sig alltså specifikt mot att minska rasism mot samer. Fyra av projekten har valt samtliga uttryck förutom rasism mot samer. Även i dessa fall varierar projektens geografiska inriktning, vilket gör att det är svårt att dra slutsatser kring betydelsen av geografisk genomförandeort. Det kan dock poängteras att endast 2 av samtliga 24 projekt som beviljats medel från och med den andra utlysningen 2016 och som har valt att genomföra projekten lokalt har valt län i Norrland. Detta kan ha betydelse för andelen projekt som valt att arbeta med att motverka rasism mot samer eftersom samer till största del bor i Norrland. Samma antal gäller för de län som ingår i den del av Sápmi som tillhör Sverige.

För att sammanfatta eventuella förklaringar till varför projektägarna väljer att arbeta med att motverka rasism mot samer i så låg utsträckning skulle fler

projekt över längre tid behöva analyseras. MUCF har inför vårens utlysning år 2020 infört en särskild pott som syftar till att stärka Sveriges nationella minoriteter. Potten riktar sig till Sveriges samtliga fem nationella minoriteter, däribland samer. Det återstår att se om den särskilda potten med bidragsmedel kommer att bidra till att fler projekt väljer att arbeta med att motverka rasism mot samer.

Målgrupper

I ansökan kunde de sökande välja mellan målgruppskategorierna allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer” när de ombads ange vilken huvudsaklig målgrupp projektet riktar sig till. Svaren finns sammanställda i tabell 4.

Huvudsaklig målgrupp	Antal
Allmänheten	4
Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän	0
Egna medlemmar	4
En annan avgränsad grupp av personer	18
Summa	26

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Tabell 4 Projektens huvudsakliga målgrupp, antal

De flesta projektägare valde alternativet en annan avgränsad grupp av personer som sin huvudsakliga målgrupp. Målgruppen beskrevs då i fritext och var till exempel skolelever, nyanlända personer och civilsamhällesorganisationer.

Vad gäller målgruppernas huvudsakliga ålder kunde de sökande välja flera alternativ i sin ansökan. 22 projektägare riktade sig till unga i åldern 13 till 25 år. 11 projekt riktade sig till vuxna över 25 år. 3 projekt riktade sig till barn i åldern noll till tolv år. En förklaring till varför flera valt åldersgruppen 13 till 25 år beror sannolikt på att projekten riktar sig till skolelever, nyanlända ungdomar eller ungdomar i civilsamhällesorganisationer.

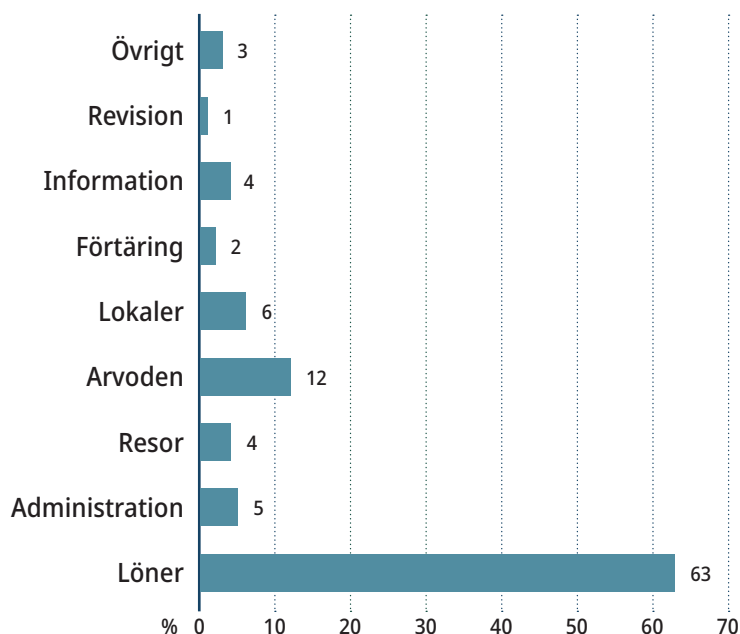
MUCF ändrade frågan om den huvudsakliga målgruppens könstillhörighet inför 2016 års ansökningsomgång och fick efter det mindre tillförlitliga svar.¹ På grund av att de sökande endast kunde välja ett alternativ valde flera att beskriva i fritext att de riktade sig till alla könstillhörigheter.

Av underlaget till rapporten beviljades 6 av 26 organisationer projektmedel under 2016. I de projekt som ingår i rapportens urval och som beviljades medel från 2017 till 2018 valde åtta att rikta sig till kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. 6 projektägare riktade sig till kvinnor och män. 4 projekt riktade sig till enbart män och 1 projekt riktade sig till enbart personer med annan könstillhörighet än män och kvinnor. Inget projekt valde att enbart rikta sig till kvinnor.

¹Tidigare kunde de sökande kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och annan könstillhörighet. I 2016 års formulär gavs de bara möjlighet att välja ett av alternativen, vilket resulterade i att en majoritet det året kryssade för ett av alternativen och sedan skrev en förklarande text om att de även vänder sig till andra än det ikryssade alternativet. År 2017 kunde de sökande återigen kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och andra.

Budget

De 26 projekt som utgör underlag för det här kapitlet beviljades mellan 136 005 och 1 293 783 kronor. Sammanlagt beviljades knappt 20 miljoner kronor till dessa projekt. Figur 2 visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors ansökningsystem
Figur 2 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, andel i procent.

Som figur 2 visar har merparten av bidragsmedlen använts för personal- och konsultkostnader i form av löner och arvoden. Utgifterna för löner och arvoden utgjorde tillsammans 75 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet.

De som har arbetat avlönat har till exempel arbetat som projektledare och samordnare. Arvoden har betalats ut till exempelvis föreläsare, inspiratörer, workshopledare samt specialister inom olika områden. För att nämna ett exempel har ett projekt betalat arvode till en specialist och konsult inom juridik.

Lokaler och administration är efter löner och arvoden de två största budgetposterna. I relation till löner och arvoden är de dock små (6 respektive 5 procent). I posten Lokaler ingick kostnader för till exempel kontors- och möteslokaler samt hyra av lokal för särskilda aktiviteter. I posten Administration ingick kostnader för exempelvis kontorsmaterial, telefoner, datorer, porton och licenser till IT-program.

I posten för resor ingick kostnader för till exempel resor för föreläsare och projektledare, resor i samband med projektmöten, informationsmöten och föreläsningar samt för studieresor.

I budgetposten information beviljades medel för kostnader för till exempel hemsida, tryck av informationsmaterial, marknadsföringsmaterial, roll-ups till evenemang samt för annonser i olika medier, däribland sociala medier. I posten övrigt ingick kostnader för exempelvis IT-utrustning, verksamhetsmaterial samt inträde till evenemang i utbildningssyfte. Förtäring avsåg till största del fika och annan förtäring till deltagare i projektet.

Personal

I slutrapporterna angav projektägarna hur många personer som har arbetat inom projekten, såväl avlönat eller arvoderat som ideellt. De redovisade också hur könsfördelningen såg ut i de två grupperna. Svaren finns sammanställda i tabell 5.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan köns-tillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	506*	185	18	90	799
Avlönat eller arvoderat	156	96	9	3	264
Summa	662	281	27	93	1063

* Ett av projekten redovisar ett märkbart högre antal ideellt arbetande kvinnor än övriga projekt. Projektet i fråga redovisade att 270 kvinnor arbetat ideellt medan övriga projekt varierade mellan 0 till 42. I samma projekt arbetade 45 män ideellt medan övriga projekt varierade mellan 0 till 30.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

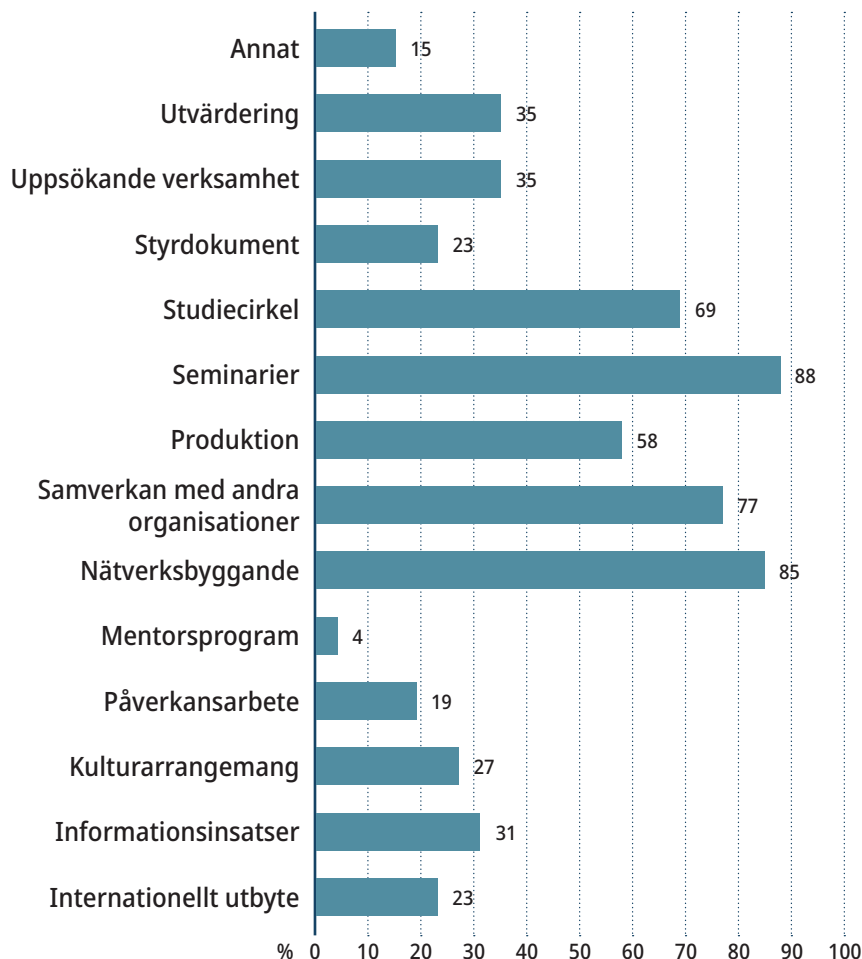
Tabell 5 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet, antal

Totalt engagerades 1 063 personer som arbetskraft inom projekten, och majoriteten av dessa arbetade ideellt. Av de som arbetade inom projekten var fler kvinnor än män, både när det kommer till ideellt arbete och till avlönat eller arvoderat arbete.

I gruppen kvinnor var ca 24 procent av samtliga arbetande kvinnor avlönade. Om det stora antalet kvinnor inom det projekt som påverkar det stora antalet ideellt arbetande kvinnor korrigeras, se tabell 5, är kvinnor som arbetat avlönat istället omkring 37 procent. I gruppen män var 34 procent av de arbetande männen avlönade. I gruppen för personer med annan könstillhörighet var 33 procent avlönade. Andelen avlönade eller arvoderade personer är alltså jämn mellan de olika könskategorierna.

Aktiviteter och metoder

I slutrapporterna angav projektägarna vilka aktiviteter de genomförde inom projektet. De kunde då välja ett eller flera av 14 olika alternativ, inklusive alternativet ”annat”. Figur 3 visar hur stor andel av projekten som genomförde respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 3 Genomförda aktiviteter inom de redovisade projekten, andel i procent.

Vanliga aktiviteter inom denna stödform är olika former av informationsutbyten och kunskapsöverföringar mellan berörda aktörer. Att öka kunskapen om frågorna och stärka samarbeten är en vanlig strategi inom projekten för att minska rasism och annan intolerans. Till exempel uppgav 23 av 26 projekt att de genomfört seminarier. Detta val i slutrapportformuläret innefattar även föreläsningar, workshops eller konferenser. 58 procent har angett alternativet produktion. I denna kategori ingår produktion av till exempel information, litteratur, film eller metodmaterial.

Många genomförde också nätverksbyggande aktiviteter. Bland de fyra projekt som valde alternativet Annat har de i fritext till exempel angivit att de skapat referensgrupper, teatergrupper samt anordnat besök av religiösa företrädare i projektets genomförandeort.

(SFS 2008:62, 5 §). Att flera angivit att projekten huvudsakligen skapat bestående förändringar för målgruppen samt att verksamheten kommer att fortsätta efter att projektet avslutats anses därmed ligga i linje med den förordning som reglerar bidraget.

Nedan ges exempel på två projekt som ingår i statistiken för denna slutrapport. De ger en mer kvalitativ bild av hur projekten har arbetat och vad de har uppnått.

Projektexempel

RFSL

Växa

Projektet syftade till att möta de behov som finns hos asylsökande hbtq-personer samt sprida information om deras situation och om RFSL:s arbete om antirasism. Under projektet genomfördes workshoppar, två filmproduktioner och ett hbtq-inkluderande metodmaterial togs fram. Materialet var avsett att användas inom undervisningen av svenska för invandrare och togs fram i samarbete med en lärare. Den huvudsakliga målgruppen var asylsökande hbtq-personer som sedan tidigare hade kontakt med RFSL. Projektet riktade sig också till RFSL:s egna medlemmar och allmänheten. Projektet genomfördes på tio orter runt om i landet där RFSL har lokala avdelningar.

Organisationen redovisar att de båda filmerna tillsammans nådde cirka 55 000 individer och finns tillgängliga för fortsatt spridning. Projektet resulterade i informationsmaterial om rättigheter och möjligheter riktat till asylsökande hbtq-personer. Organisationen uppger att utöver målgruppen har även kommuner och statliga myndigheter visat intresse för projektets resultat. Organisationen beskriver att de kunskapshöjande insatserna riktade till egna medlemmar har resulterat i en uppdatering av RFSL:s antirasistiska strategi och ett nytt projekt för att utveckla organisationens antirasistiska arbete. Projektet lyckades även stärka och utöka de lokala verksamheter som riktar sig till asylsökande hbtq-personer.

Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA)

Att motverka fördomsfulla attityder.

Projektet syftade till att ge ungdomar verktyg för att identifiera och motverka fördomar och antidemokratiska attityder i sin närmiljö. Projektets målgrupp var ungdomar i åldern 17 – 19 år som deltagit i en grundläggande utbildningsinsats som organisationen genomfört något år tidigare. Projektet genomfördes nationellt genom att 80 ungdomar från hela landet deltog i åtta utbildningstillfällen bestående bland annat av workshoppar och seminarier.

Organisationen redovisar att projektets främsta effekt är att de deltagande ungdomarna fått ökade kunskaper om olika former av fördomar och rasism, en ökad förmåga att tänka källkritiskt, samt är nu bättre rustade för att kunna identifiera och bemöta fördomsfulla och rasistiska påståenden och attityder i sin vardag. Projektdeltagarna har också så sina hemorter fört kunskapen vidare genom att hålla föredrag om rasism samt engagerat sig i lokala antirasistiska organisationer. Organisationen uppger att utöver målgruppen har skolor och lärare som tagit del av informationen och ungdomarnas omdöme av utbildningen efterfrågat föreläsningar och workshoppar.

Värna demokratin

MUCF har under flera år haft i uppdrag att fördela medel till projekt som syftar till att minska antalet aktiva inom våldsbejakande extremistmiljöer (SFS 2011:1508, 3 §). Fram till 2020 har MUCF haft i uppdrag att fördela bidraget, ett uppdrag som framöver kommer att hanteras av Brottsförebyggande rådet, Brå. Enligt den förordning som reglerade bidraget under den tid då MUCF fördelade det har det kunnat sökas av ideella föreningar och stiftelser som drivs utan vinstsyfte och som inte är statliga eller kommunala. Bidraget har även kunnat sökas av kommuner.

Myndigheten behandlade och godkände 33 redovisningar inom stödformen under 2019 och det är dessa som utgör underlag till denna rapport. 2 projekt beviljades medel 2016, 26 beviljades medel 2017 och 5 projekt beviljades medel under 2018.

Myndigheten fördelade runt 14 miljoner kronor inom stödformen per år 2016 och 2017. 2018 fördelade myndigheten knappt 13,5 miljoner kronor.

Den totala summan som slutredovisades under 2019 var drygt 19,3 miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 2.

Ett projekt som beviljades medel under 2017 valde att inte genomföra projektet och betalade därför tillbaka hela den beviljade bidragssumman till MUCF. Eftersom projektet inte har genomförts har myndigheten valt att inte presentera det i denna del av rapporten. Projektet presenteras istället under rubriken Projektbidrag med återkrav, se ovan.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av det samt var i landet projekten genomfördes. Beskrivningen görs genom en redogörelse av de redovisade projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Ändamål

I förordningen (SFS 2011:1508, 7 §) är det preciserat vilka ändamål som projektbidraget kan sökas för. Projekten kan verka för att

- främja demokratiska värderingar och förebygga att antidemokratiska beteenden utvecklas
- förebygga att individer radikaliserar och ansluter sig till våldsbejakande extremistmiljöer
- stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer.

Ändamål	Antal av 33
Främja demokratiska värderingar och förebygga att antidemokratiska beteenden utvecklas	33
Förebygga att individer radikaliserar och ansluter sig till våldsbejakande extremistmiljöer	31
Stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer	11

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Tabell 6 Projektens huvudsakliga ändamål, antal

Vid ansökningstillfället angav 31 av 33 av projekten att de arbetar med båda de två första ändamålen i tabell 6. De flesta av projekten var således inriktade på förebyggande och främjande insatser. En tredjedel valde även att arbeta med det sist nämnda ändamålet i tabellen. Inget av projekten arbetade enbart med att stödja individer som avser att lämna våldsbejakande extremistmiljöer.

Målgrupper

De sökande kunde välja mellan att rikta sig till kategorierna allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer” följt av möjligheten att specificera målgruppen i ett fritextsvar när de ombads att i ansökningsformuläret välja vilken huvudsaklig målgrupp projektet riktar sig till. Svaren finns sammanställda i tabell 7.

Huvudsaklig målgrupp	Antal
Allmänheten	6
Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän	2
Egna medlemmar	1
En annan avgränsad grupp av personer	24
Summa	33

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Tabell 7 Projektens huvudsakliga målgrupp, antal

Störst andel av projektägarna (73 procent) svarade att de huvudsakligen vände sig till en annan avgränsad grupp av personer. En sammanställning av fritextsvaren visar att

- fem av dessa uppgav att de riktade sig till skolelever
- ytterligare fem beskrev att de riktade sig till ungdomar eller vuxna som befinner sig i riskzonen för radikalisering och extremism
- fem projektägare uppgav att de riktade sig till samverkande kommuner och organisationer
- tre av projektägarna beskrev att de riktade sig till ungdomar som bor i utsatta områden
- övriga projektägare valde att rikta sig till målgrupper som inga av de övriga projekten riktade sig till såsom medlemmar i etniska föreningar, ungdomar mellan 10 till 15 år, ungdomar mellan 12 till 16 år, muslimer och andra ungdomar i Malmö samt till nyanlända.

De sökande svarade även på frågan om målgruppens kön och ålder. På båda frågorna kunde projektägarna välja flera alternativ. Vad gäller åldern vände sig en majoritet (21 av 33 projekt) enbart till ungdomar i åldern 13 till 25 år. 3 av projektägarna vände sig enbart till vuxna över 25 år. Inget av projekten riktade sig enbart till barn i åldern 0 till 12 år. Flera projektägare valde flera alternativ varav målgruppen unga i åldern 13 till 25 år förekom i 30 av totalt 33 ansökningar. Gruppen vuxna över 25 år förekom elva gånger och gruppen barn i åldern 0 till 12 år förekom två gånger.

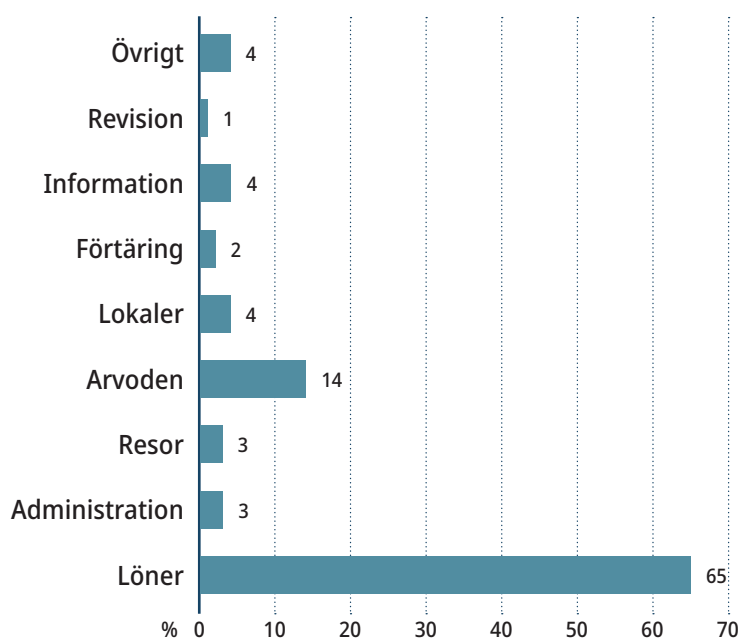
MUCF ändrade frågan om den huvudsakliga målgruppens könstillhörighet

i ansökan inför 2016 års utlysning och fick efter det mindre tillförlitliga svar.¹ Av underlaget till rapporten beviljades 2 av 33 organisationer projektmedel under 2016. De projekt som under huvudsaklig könstillhörighet valde antingen kvinnor, män eller annan könstillhörighet, men som riktar sig till en bredare målgrupp än den valda, beskrev detta i fritext.

I de projekt som ingår i rapportens urval och som beviljades medel från 2017 till 2018 valde 10 att rikta sig till samtliga grupper, nämligen kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. 12 projektägare riktade sig till kvinnor och män. 6 projekt riktade sig till enbart män och 1 projekt riktade sig enbart till kvinnor. Inget projekt valde att enbart rikta sig till personer med annan könstillhörighet. 2 projekt besvarade inte frågan.

Budget

De 33 projekt som beviljades medel tilldelades mellan 95 000 och 2 690 000 kronor, vilket sammanlagt är strax över 19,6 miljoner kronor. Stiftelsen Fryshuset bedriver avhopparverksamheten Exit och beviljades 2017 och 2018 cirka 2,6 miljoner per år för denna verksamhet. Det projekt som beviljades högst summa efter dessa två projekt beviljades 971 000 kronor. Figur 5 visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 5 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, andel i procent.

Utgifterna för löner och arvoden utgjorde tillsammans cirka 79 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat

¹Tidigare kunde de sökande kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och annan könstillhörighet. I 2016 års formulär gavs de bara möjlighet att välja ett av alternativen, vilket resulterade i att en majoritet det året kryssade för ett av alternativen och sedan skrev en förklarande text om att de även vänder sig till andra än det ikryssade alternativet. År 2017 kunde de sökande återigen kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och andra.

eller arvoderat någon i projektet. Avlönade personer var till exempel projektledare och samordnare medan arvoderade personer exempelvis var externa föreläsare, workshopledare, leverantörer av IT-stöd, ungdomsambassadörer eller specifika yrkeskunniga som exempelvis psykologer.

Posterna för övrigt, information och lokaler är efter löner och arvoden de tre största budgetposterna. I relation till löner och arvoden är de dock små (4 procent). I posten för lokaler ingick kostnader för till exempel hyra av studio, lokaler för aktiviteter och möteslokaler.

I posten som avser information ingick kostnader för exempelvis trycksaker, websida, layout till grafiskt informationsmaterial och annonser i sociala medier. I posten för övriga kostnader ingick till exempel kostnader för teknisk utrustning till filminspelning. En projektägare som bedrev avhopparverksamhet beviljades medel inom denna budgetpost för tatueringsborttagning och biografbesök i syfte att låta avhoppare lämna de extremistiska miljöerna. Exempel på kostnader som projektägarna ansökt om medel för i de mindre budgetposterna är exempelvis betalkort, porto, förbrukningsmaterial och extern bokföring (administration), fika till deltagare (förtäring) samt resor till skolor och andra platser för projektets genomförande (resor).

Personal

I sina slutrapporter angav projektägarna hur många som hade arbetat inom projekten, såväl avlönat eller arvoderat som ideellt. Projektägarna ombads även redovisa hur könsfördelningen såg ut i de två grupperna, samt att räkna in alla, även de som hade utfört tidsmässigt små insatser. Svaren finns sammanställda i tabell 8.

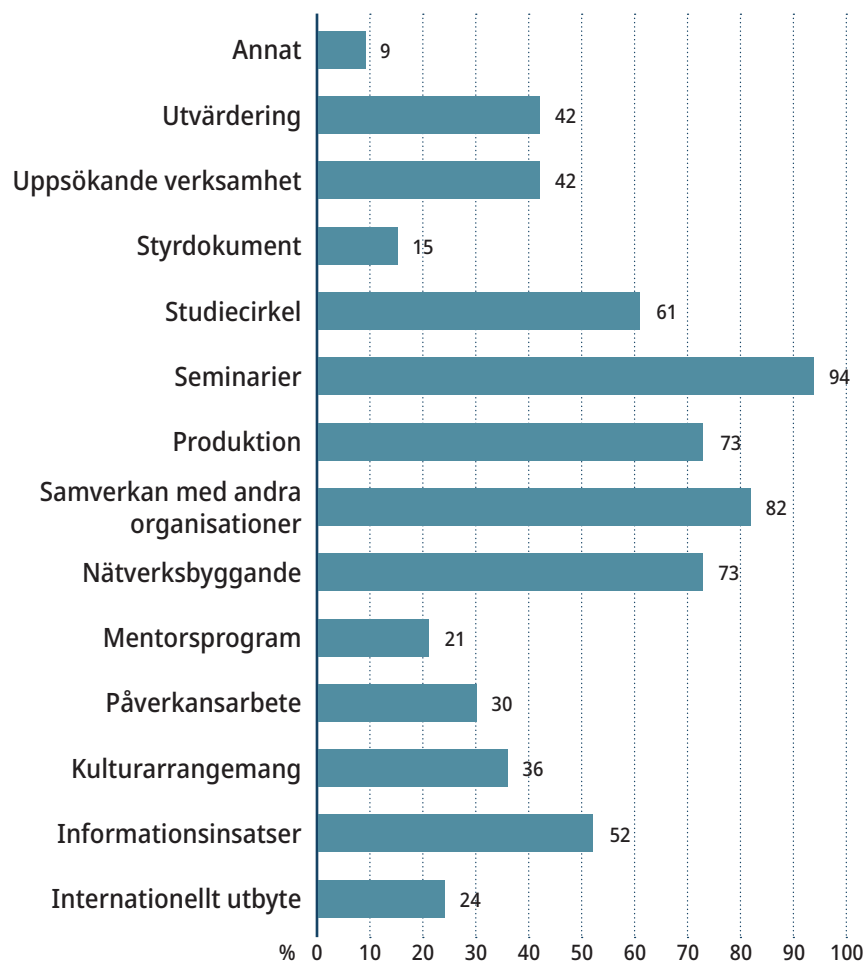
Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan könstillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	171	192	4	0	367
Avlönat eller arvoderat	130	143	0	1	274
Summa	301	335	4	1	641

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.
Tabell 8 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet, antal

Totalt engagerades över 600 personer som arbetskraft inom projekten. En liten majoritet, cirka 57 procent, arbetade ideellt. Av de personer som arbetade inom projekten var det ungefär 370 personer som arbetade ideellt, varav 52 procent var män. Det finns inga stora avvikelser vad gäller antalet personer inom respektive kön mellan projekten. Lika stor andel, det vill säga 52 procent, av de som arbetade avlönat eller arvoderat var män. Samtliga 4 personer med annan könstillhörighet som arbetade inom projekten gjorde det ideellt.

Aktiviteter och metoder

Projektägarna angav också i sina slutrapporter vilka aktiviteter de genomförde inom projektet. De kunde då välja mellan ett eller flera av 14 alternativ, inklusive alternativet ”annat”. Figur 6 visar hur stor andel av projekten som genomfört respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 6 Genomförda aktiviteter inom de redovisade projekten, andel i procent.

31 av de totalt 33 redovisade projekten har uppgett att de genomfört seminarier. Detta val innefattar även föreläsningar, workshops eller konferenser i slutrapportformuläret. Många arbetade med dessa aktiviteter för att nå ut till målgruppen men också för att diskutera olika frågeställningar inom områden som exempelvis demokrati och extremism. I ett projekt beskrev projektägaren att dessa seminarier gjorde det möjligt att skapa en plattform för en kunskaps-höjande dialog samt en möjlighet att kunna ringa in miljöer där antidemokratiska beteenden växer fram. Ett annat projekt har beskrivit att seminarier och workshops använts i syfte att mobilisera vårdnadshavare för att öka deras kunskap och kompetens kring deras roll i att minska antidemokratiska värderingar bland sina barn. Under träffarna fick föräldrarna kommunikationsredskap kring hur de kan samtala med sina barn och unga kring frågor som identitetsutveckling, gruppträck och radikaliserings.

Bidragets effekter

Projektägarna rangordnade vid redovisningen de resultat de uppskattade att deras projekt har lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick då tolv alternativ att välja mellan, A–L. Svartalternativen A–L finns redovisade i bilaga 5. Flest projektägare bedömde att deras projektverksamhet, som ett huvudsakligt resultat, kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut. Det resultat som flest projektägare i ordningen bedömde vara det huvudsakliga var att projektet skapat bestående förändringar för målgruppen. Många bedömde även att deras huvudsakliga resultat var att projektet skapat förutsättningar för långsiktiga mötesplatser eller nätverk som kan bestå över tid.

En gemensam nämnare bland de resultat som projektägarna bedömt vara huvudsakliga är att alla är långsiktiga.

Nedan ges exempel på tre projekt som ingår i statistiken för denna slutrapport. De ger en mer kvalitativ bild av hur projekten har arbetat och vad de har uppnått.

Projektexempel

Kurdistan kvinnoförbund

Identitet & religion! Varken fundamentalism eller islamofobi, tredje året

Projektet syftade till att minska rekryteringen från Sverige till våldsbejakande islamistiska terrororganisationer och var en fortsättning på tidigare projektår. Projektet genomfördes i Stockholm kommun och i delar av Botkyrka kommun. Den huvudsakliga målgruppen var unga män och kvinnor som växer upp i miljöer där risken för rekryteringen till islamistiska extremister och terrororganisationer är störst, samt deras anhöriga. Genom uppsökande verksamhet, nätverksbyggande samt utbildnings- och informationsinsatser har projektet arbetat för att öka kunskapen om islam och hur man kan bemöta jihadistiska idéer hos ungdomar och föräldrar till ungdomar i riskzonen. Bland annat har projektet organiserat föreläsningar för elever och skolpersonal samt producerat information på kurdiska och svenska.

Organisationen bedömer att projektet har lett till att organisationen nu har ett bredare kontaktnät med ungdomar som är eller har varit i riskzonen att radikaliserats samt att målgruppen har fått ökad kunskap och medvetenhet för att försvara demokratiska värderingar. Organisationen har haft kontakt med ungdomar som har kontaktats av jihadistiska rörelser och de upplever själva att deras arbete har stoppat ungdomar från att rekryteras av jihadister i Sverige.

Hjälpkällan

Effektiv kommunikation för anhöriga till unga som dras in i extremism

Projektet syftade till att förebygga att ungdomar dras in i extremism och sekterism samt att motivera ungdomar att lämna extremistiska och sekteristiska rörelser genom att förse föräldrar och nära anhöriga med effektiva metoder för kommunikation och reflektion. Detta gjordes genom att vidareutveckla och genomföra organisationens pilotutbildning i praktisk strategisk kommuni-

tion för föräldrar eller andra anhöriga vars barn eller unga dragits in i religiös extremism eller sekterism. Projektet har genomförts i Göteborg men deltagarna kom även från andra delar av landet.

Organisationen bedömer att projektet har förbättrat kontakten och kommunikationen mellan ungdomarna och deras anhöriga samt bidragit till att två personer har lämnat den extremistiska rörelsen. Deltagarna i projektet har rapporterat att kommunikationen med ungdomarna har förbättrats och att den egna oron minskat i takt med att de har fått kontakt med andra anhöriga och fått mer kunskap om fenomenet. Organisationen uppger även att de genom projektet har etablerat en stabil interventionsmodell för anhörigstöd som fått en fast förankring i organisationen.

Stiftelsen Fryshuset

Fryshuset EXIT avhopparverksamhet

Sedan starten 1998 har EXIT arbetat med att stötta individer att lämna extremistiska grupperingar, främst inom den svenska vit makt-miljön. Utifrån erfarenheterna av att praktiskt arbeta med individer i våldsbejakande extremistgrupper, har EXIT utarbetat en metod för avhopparverksamheter. Metoden tar sin grund i att den som själv har erfarenhet av destruktiva miljöer har en unik utgångspunkt för att kunna stötta andra som vill lämna. Bemötandet baseras på icke-dömande och en förståelse för klienternas situation. EXIT erbjuder stöd till avhopp, stöd till unga på väg in i vit makt-grupperingar samt stöd till anhöriga. Stödet är individbaserat och klienterna får stöd i olika omfattning, från sporadiska samtal till kontinuerlig kontakt under flera år. Organisationen beskriver att statsbidraget är helt avgörande för att de ska kunna bedriva sin verksamhet.

Inom avhopparstödet hade organisationen kontinuerlig kontakt med 12 personer under perioden juni 2018 till maj 2019. Utöver dessa 12 personer har verksamheten även haft kortare kontakter med personer som varit i behov av stöd. Vidare har verksamheten under samma period anordnat 83 anhörigsamtal samt 10 anhörigräffor med mellan två och sju deltagare. Utöver avhopparstödet och anhörigstödet har verksamheten även arbetat med förebyggande påverkansarbete och kunskapsspridning såsom utbildningar och föreläsningar till yrkesverksamma samt spridning av skolmaterial. Organisationen har nu bedrivit sin verksamhet i över 20 år och genom sitt långsiktiga arbete har EXIT hjälpt 850 personer som velat lämna extremistiska grupperingar samt ett 1000-tals anhöriga som har behövt stöd.

Organisationen har även redovisat för de effekter de har sett att deras verksamhet har lett till under de senaste 20 åren. På individnivå rapporterar organisationen att det stöd som verksamheten ger till de som vill lämna extremistiska miljöer ofta är avgörande och en stor förändring i individernas liv. Många lyckas gå från något destruktivt till något konstruktivt. Tidigare klienter uppger att de tack vare stödet har lyckats lämna deltagandet och extremistiska tankemönster bakom sig och bygga upp nya trygga relationer med sina familjer. Verksamhetens långsiktiga arbete har lett till att individerna har eller är på väg att lämna extremistiska miljöer och leva normala liv. EXIT ger även föräldrar och andra anhöriga stöd i deras känsla av maktlöshet och ger dem verktyg för att hantera situationen. De anhöriga är en viktig grupp då forskningen visar att

de först upptäcker att en individ är på väg att radikaliseras samt har störst chans att påverka en människa aktiv i en extremgrupp.

Organisationen tror även att verksamheten har lett till positiva effekter även på samhällsnivå. I studien Vänd dem inte ryggen: Socioekonomisk analys av destruktiva subkulturer har författarna räknat på samhällets kostnader för en person inom extremistiska grupperingar. Av studien framgår att en person som är aktiv i extremistiska grupperingar beräknas kosta samhället ungefär 30 miljoner kronor. Organisationen uppger att en stor majoritet av deras klienter förvänta att helt lämna sin destruktiva livsstil bakom sig och på så sätt bespara samhället stora kostnader.

Verksamheten har även gett upphov till effekter på organisationsnivå. Utifrån erfarenheterna med att arbeta med individer i våldsbejakande extremistgrupper har organisationen utarbetat en metod för avhopparverksamheter. Denna metod har sedan spridit sig till organisationens systemverksamhet Passus som stöttar individer att lämna kriminella gäng och nätverk. Under flera år har EXIT även drivit arbetsgruppen RAN EXIT inom Europeiska Kommissionens praktiker-nätverk RAN – Radicalisation Awareness Network, vilket har medfört att EXIT har spridit och sprider kunskap internationellt samtidigt som de hämtat och hämtar kunskap till Sverige. Organisationen uppger att de är den aktör som har kommit längst med forskningsbaserade metoder i Sverige.

Ungas organisering

Det bidrag som presenteras i detta avsnitt syftar till att på lokal nivå stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället (SFS 2011:65, 3 §). Det kan sökas av ideella föreningar som har varit verksamma under minst två år före ansökan om bidrag. Den sökande organisationen behöver inte vara en barn- och ungdomsorganisation.

MUCF fördelade ungefär 22 miljoner kronor årligen inom stödformen per år 2016, 2017 och 2018. Drygt 24 miljoner kronor redovisades under 2019. Myndigheten behandlade och godkände 41 redovisningar inom stödformen det året, och det är dessa projekt som utgör underlaget till denna rapport. Myndigheten begärde återkrav för två av projekten inom ungas organisering. En ytterligare projektägare valde att inte genomföra projektet. Dessa tre projekt tas inte med i den statistik som återges i detta kapitel utan presenteras istället under rubriken Projektbidrag med återkrav, se ovan. Sammantaget godkändes 41 slutrapporter för ungas organisering under 2019. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 3.

Så användes bidraget

I det här avsnittet beskriver vi vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av bidraget och var i landet projekten bedrevs. Det gör vi genom att redogöra för de redovisade projektens ändamål, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Ändamål

Bidraget kan sökas för att utveckla ungas inflytande och delaktighet i en organisation eller verksamhet, eller för att på annat sätt förbättra förutsättningarna för barn och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Projektbidraget kan även sökas för att utveckla en organisation så att den på sikt uppfyller de krav som finns för organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer, alltså det bidrag som går till ordinarie verksamhet och som regleras av samma förordning (SFS 2011:65).

Bidraget får alltså lämnas till projekt på lokal nivå med särskilt ändamål att stödja barn och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Vid ansökningstillfället svarade de sökande på vilka eller vilket av ändamålen som deras projekt ska uppfylla: att stödja barn och ungdomars självständiga organisering eller att stödja barn och ungdomars inflytande i samhället. De sökande kunde även välja båda alternativen. Svaren är sammanställda i tabell 9.

Ändamål	Antal
Stödja barn och ungdomars självständiga organisering	16
Stödja barn och ungdomars inflytande i samhället	4
Stödja barn och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället	21
Summa	41

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.
Tabell 9 Antal godkända projekt som hade respektive ändamål

Merparten av projekten genomfördes för att organisationerna skulle stödja barn och ungas självständiga organisering och inflytande i samhället. Det är därigenom tydligt att merparten av organisationerna anser att de genom sina projekt ämnar nå båda förordningens mål. Det näst vanligaste ändamålet var att stödja barns och ungas självständiga organisering. Endast fyra projekt bedrev en verksamhet som hade som enda ändamål att stöda barn och ungas inflytande i samhället.

Målgrupper

I ansökan om bidrag kunde de sökande välja att rikta sig till målgruppskategorierna allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”annan grupp av personer” som den huvudsakliga målgruppen som projektet riktar sig till. Av de 41 redovisade projekten riktade ungefär hälften (54 procent) in sig på det sistnämnda alternativet, ”en annan grupp av personer”.

I fritextsvaret där projektägarna ska förtydliga vilken denna grupp är skriver tre projektägare att de riktar sig till nyanlända barn och ungdomar. Tre skriver att de riktar sig till sina egna samt potentiellt nya medlemmar. Tre riktar sig till nya medlemmar. Tre projektägare riktar sig till ungdomar i en viss kommun. Övriga svar från projektägarna skiljer sig åt. Två projekt riktar sig till unga med funktionsvariationer, ett annat till unga med utländsk bakgrund.

Totalt 27 procent av projekten uppgav att deras egna medlemmar var den huvudsakliga målgruppen. 20 procent har valt att rikta sig till allmänheten. Inget av projekten hade beslutsfattare som huvudsaklig målgrupp, men två organisationer skrev i fritextsvaren att beslutsfattare också var målgrupp för deras projekt.

40 av 41 projekts huvudsakliga målgrupp var unga i åldern 13 till 25 år, vilket är naturligt då stödformen syftar till att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.

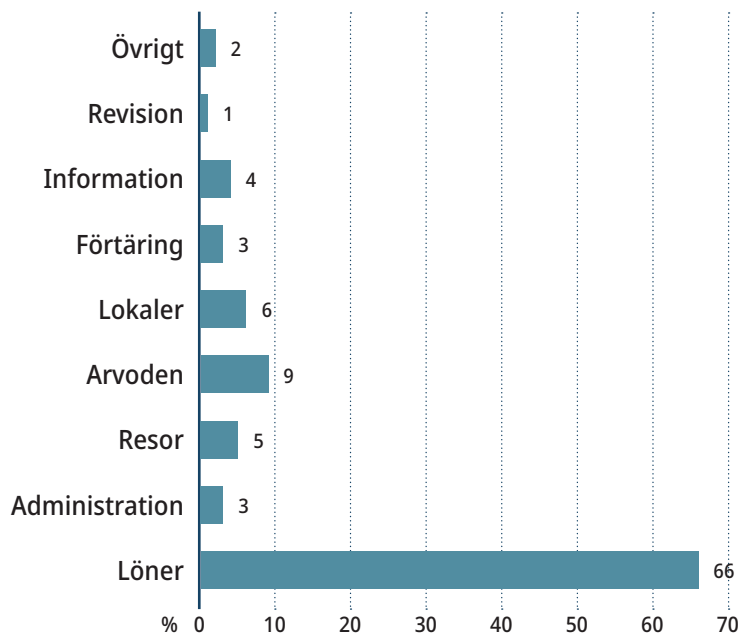
Utöver frågan om vilken åldersgrupp som projektets huvudsakliga målgrupp har fick projektägarna även frågor kring den huvudsakliga målgruppens könstillhörighet. Myndigheten ändrade frågan inför 2016 års ansökningsomgång, och fick efter det mindre tillförlitliga svar.¹ 3 projekt som återrapporteras i denna rapport beviljades medel 2016. Dessa har valt alternativet annan könstillhörighet men har i fritext förklarat att de riktar sig till samtliga könsgrupper.

I de projekt som ingår i rapportens urval och som beviljades medel från 2017 till 2018 valde 21 att rikta sig till kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. 10 projektägare riktade sig till kvinnor och män. 4 projekt riktade sig till enbart kvinnor och 1 projekt riktade sig till enbart män. Inget projekt valde att enbart rikta sig till personer med annan könstillhörighet. 2 av projektägarna besvarade inte frågan.

¹Tidigare kunde de sökande kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och annan könstillhörighet. I 2016 års formulär gavs de bara möjlighet att välja ett av alternativen, vilket resulterade i att en majoritet det året kryssade för ett av alternativen och sedan skrev en förklarande text om att de även vänder sig till andra än det ikryssade alternativet. År 2017 kunde de sökande återigen kryssa för flera av de tre alternativen kvinnor, män och andra.

Budget

De 41 projekt som beviljades medel tilldelades mellan 124 000 och 1 645 364 kronor var, vilket sammanlagt blir knappt 25,5 miljoner kronor. Figur 8 visar hur dessa medel fördelades mellan olika budgetposter.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 8 Bidragets fördelning mellan olika budgetposter, andel i procent.

Av diagrammet framgår det bland annat att merparten av bidragsmedlen (75 procent) bekostade löner och arvoden inom projekten.

Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet. Avlönade personer var till exempel projektledare, projektadministratörer och processledare.

Arvoderade personer var bland annat aktivitetsledare, koordinatörer, föreläsare, workshopsledare och idrottsledare.

Posterna för lokaler, resor och information är efter löner och arvoden de tre största budgetposterna. I relation till löner och arvoden är de dock små (4-6 procent). I posten för lokaler ingick bland annat kostnader för kontorsplatser, tillfälliga aktivitets- och möteslokaler, lokaler för föreläsningar samt bokningskostnader för idrottsanläggningar. I den budgetpost som avser resekostnader ingick resor till nationella träffar, resebidrag till ungas utbyten samt resor för projektledare och deltagare till aktiviteter, möten och evenemang. Kostnaderna som fanns inom informationsposten gick exempelvis till hemsida, tryck av informationsmaterial samt till produktion av affischer och flygblad.

I posten för övriga kostnader ingick till exempel kostnader för idrottsaktiviteter, inköp av material till idrotts- och pysselaktiviteter, samt för kostnader i samband med offentliga evenemang såsom ljud- och ljusutrustning.

Exempel på kostnader som projektägarna beviljats medel för i de mindre budgetposterna är exempelvis telefoni, porto, kopiering och medlemsregister (administration) samt fika och annan förtäring till deltagare (förtäring).

Personal

I slutrapporterna angav projektägarna hur många som hade arbetat inom projekten, såväl ideellt som avlönat eller arvoderat. MUCF bad även projektägarna redovisa könsfördelningen bland de som arbetat i projekten. Projektägarna ombads räkna in alla, även de som hade utfört tidsmässigt små insatser. Svaren finns sammanställda i tabell 10.

Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan köns-tillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	894*	829*	93	5	1821
Avlönat eller arvoderat	275	206	10	0	491
Summa	1 169	1 035	103	5	2 312

* Två av projekten har redovisat ett högre antal ideellt arbetande män och kvinnor än övriga projekt. I det ena projektet arbetade 150 män och 150 kvinnor ideellt. I det andra projektet arbetade 120 kvinnor och 119 män ideellt. Övriga projekt varierar mellan 0 till 55 ideellt arbetande kvinnor, respektive 0 till 80 män.

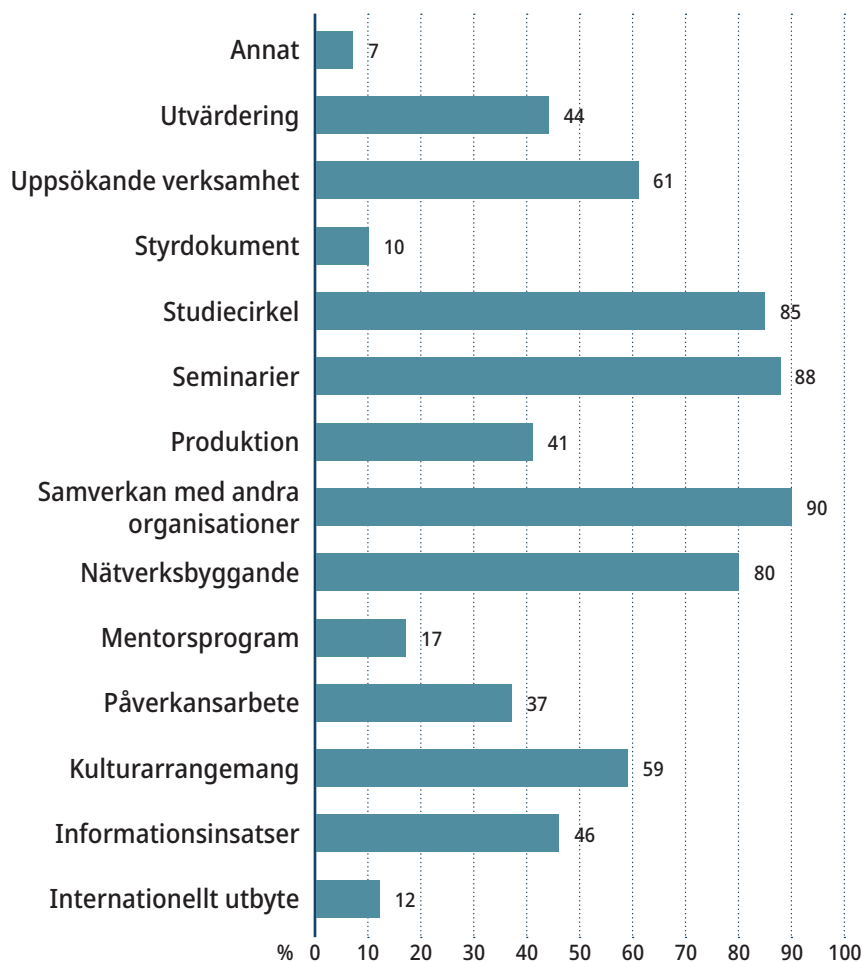
Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningsystem.

Tabell 10 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet, antal

Totalt engagerades 2 312 personer som arbetskraft inom projekten. Majoriteten, cirka 79 procent, arbetade ideellt. Ungefär lika många män som kvinnor arbetade ideellt inom projekten, och ungefär en lika stor andel män som kvinnor avlönades eller arvoderades inom projekten, med en viss majoritet av kvinnor (56 procent).

Aktiviteter och metoder

Projektägarna angav också i sina slutrapporter vilka aktiviteter de genomförde inom projektet. De kunde då välja mellan ett eller flera av 14 alternativ, inklusive alternativet ”annat”. Figur 9 visar hur stor andel av projekten som genomfört respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 9. Genomförda aktiviteter inom de redovisade projekten, andel.

37 av de totalt 41 redovisade projekten uppgav att de hade samverkat med andra organisationer så som föreningar, kommuner eller företag. Samverkan har skett på olika sett, exempelvis genom att andra aktörer varit medfinansierare, att de erbjudit möteslokaler eller anordnat aktiviteter såsom workshops, föreläsningar eller liknande i de ämnen de är specialister inom.

36 av de totalt 41 redovisade projekten har uppgett att de genomfört seminarier. Detta val innefattar även föreläsningar, workshops eller konferenser i slutrapportformuläret. Dessa aktiviteter har skiljt sig åt i fokus och syfte då projektens inriktning varierar. Flera har valt att genomföra seminarier eller liknande i syfte att utbilda målgruppen inom ett visst ämne. Ett exempel på detta är ett projekt som genomfört föreläsningar kring varför civilsamhällesengagemang är viktigt samt utbildat målgruppen i hur man kan påverka frågor inom politiken.

Andra projekt har valt att genomföra seminarier eller liknande i syfte att nå målgruppen.

En tredje aktivitet som varit vanligt förekommande bland projekten är studiecirkel. 35 projekt har uppgett att de genomfört studiecirkel i någon form. I vissa av projekten har dessa genomförts i syfte att utbilda projektdeltagarna i frågor som är relaterade till att öka ungas organisering och inflytande. Exempel på sådana frågor är styrelsearbete, mötesteknik, administrativa rutiner och informationsspridning. I andra projekt har studiecirkelarna syftat till att diskutera en fråga som är gemensam för målgruppen. I ett projekt där målgruppen var ensamkommande ungdomar handlade studiecirkelarna om erfarenheter av att leva som ensam i ett nytt land samt tankar och känslor kring att leva i familjehem.

33 av 41 projekt har rapporterat att de genomfört en eller flera nätverksbyggande aktiviteter. I vissa av fortsättningsprojekten har detta varit positivt inför uppstarten av projektets andra eller tredje år. Eftersom kontakterna redan etablerats under det första projektåret underlättar detta uppstarten av kommande projektår.

Ett av de tre projekt som valt alternativet annat har i fritext beskrivit att de anordnat idrotts- och kulturaktiviteter för nyanlända ungdomar. Det andra projektet har svarat att de anordnat tjejnätverk och studiebesök och det tredje anger att de skapat pedagogiska metoder.

Gemensamma nämnare för majoriteten av projekten är att de använt sig av utåtriktade samt kunskaphöjande metoder. Genom seminarier, workshops, föreläsningar och studiecirkel har målgrupperna i flera av de 41 redovisade projekten fått nya kunskaper inom frågor som både är direkt kopplade till hur unga kan organisera sig men även inom andra områden.

Geografisk spridning

När projektägarna fyllde i ansökan om bidrag fick de svara på om projektet skulle genomföras lokalt eller nationellt. De projekt som skulle genomföras lokalt fick därefter ange vilket/vilka län projektet skulle genomföras i.

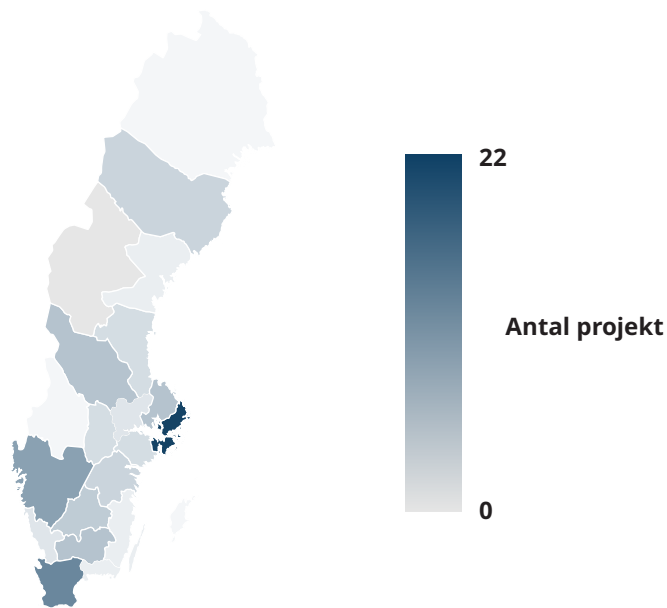
Ett av projekten bedrevs nationellt och arbetade med att höja kunskapsnivån om civilsamhället och ideellt engagemang bland gymnasieelever på skolor, lärare, pedagoger och beslutsfattare inom utbildningsväsendet. Övriga 40 projekt uppgav att projektet skulle genomföras lokalt.

Som nämnts ovan kan projektägarna välja att genomföra de lokala projekten i ett eller flera län. 25 av 40 lokala projekt valde att bedriva projektet i endast ett län. Bland dessa har 17 projektägare valt att genomföra projektet i någon av Sveriges storstadsregioner Stockholms, Skånes eller Västra Götalands län.

Bland de 40 lokala projekten bedrevs två projekt i tio län samtidigt. Inget av projekten genomförde dock projekt i fler än tio län.

I Stockholms, Skånes samt Västra Götalands län bedrevs flest antal projekt: 22, 14 respektive 11 stycken. Därefter bedrevs 7 projekt vardera i Uppsalas, Kronobergs och Dalarnas län.

Figur 10 visar att ett eller flera av projekten drevs i alla Sveriges 21 län förutom i Gotlands och Jämtlands län.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.
 Kommentar 1: Inget av projekten drevs i de gråmarkerade länen.
 Kommentar 2: De projekt som drevs nationellt ingår inte i statistiken.
Figur 7 Län där projekten genomfördes.

Bidragets effekter

Projektägarna rangordnade vid redovisningen de resultat de uppskattar att deras projekt hade lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick då tolv alternativ att välja mellan, A–L. Svartalternativen A–L finns redovisade i bilaga 5.

Flest projektägare (cirka 37 procent) uppgav att det huvudsakliga resultatet var att projektet skapat bestående förändringar för målgruppen. De andra två vanligaste resultaten som projektägarna bedömde som huvudsakliga var att projektet hade organiserat nya medlemmar eller motsvarande, samt att det skapat förutsättningar för långsiktiga mötesplatser eller nätverk som sedan bestod över tid.

En gemensam nämnare för de resultat som projektägarna bedömt som huvudsakliga är att de alla kan anses ha bidragit till långsiktiga effekter.

Nedan ges exempel på två projekt som ingår i statistiken för denna slutrapport. De ger en mer kvalitativ bild av hur projekten har arbetat och vad de har uppnått.

Projektexempel

jagvillhabostad.nu

Ta plats! År 2.

Syftet med projektet var att skapa förutsättningar för ungas lokala organisering i bostads- och stadsutvecklingsfrågor, samt att öka ungas möjligheter att påverka beslutsfattare i beslut som rör utvecklingen av deras närområde. Det gjordes genom att genomföra en utbildningsserie bestående av föreläsningar och interaktiva workshops samt ett debattforum där unga mötte politiker och andra makthavare. Utöver det gjorde de unga sin röst hörd och påverkade genom medieproduktion. Som en del i projektet spreds även de metoder och erfarenheter kring ungas delaktighet i planering inför specifika byggprojekt som genererats under projektets första år.

Projektets huvudsakliga målgrupp var unga i åldern 16 till 25 år som inte tidigare var engagerade i föreningslivet, men som hade ett intresse för bostads- och stadsutvecklingsfrågor. Projektet genomfördes i Stockholms kommun med fokus på de södra stadsdelarna Farsta och Skärholmen. Projektets resultat spreds genom utbildningar inom organisationen utifrån det material som tagits fram inför föreläsningar och workshops, samt genom ett metodkit som var riktat mot kommuner och bostadsbolag.

KFUM

Mötesplats Aequalis

Syftet med projektet var att unga mellan 13 och 25 år med neuropsykiatriska funktionsvariationer såsom ADHD, ADD och Aspergers syndrom skulle få en aktiv fritid, ett utökat nätverk samt stärkt självkänsla och självförtroende. Det gjordes genom att skapa en mötesplats där målgruppen kunde känna sig inkluderad samt delaktig i utformandet och dess utbud, med möjligheter att delta utifrån sina egna förutsättningar. Mötesplatsen bestod av café- och temakvällar med särskilt fokus på inkludering utefter målgruppens behov. Projektet genomfördes i samverkan med Arbetsterapeutprogrammet och Socialt Arbetskooperativ (SAK) Umeå. Projektets resultat spreds genom kommunen samt genom deltagande vid olika sammankomster och konferenser där ungas behov och möjligheter diskuteras.

Lokala resurscenter

Från 2015 till 2018 hade myndigheten i uppdrag att fördela statsbidrag till verksamhet för att främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter. Ändamålet med statsbidraget var att stärka individer med svag demokratisk delaktighet som aktörer i demokratin (SFS 2015:565, 2 §).

Bidraget kunde sökas av ideella organisationer som drevs utan vinstsyfte. För att kunna beviljas bidrag skulle dessa organisationer ha bedrivit verksamhet under minst två år före ansökan om bidrag. Ett annat villkor var att organisationen skulle ha lokal förankring i det område där verksamheten skulle bedrivas. (SFS 2015:565, 4 §)

Myndigheten behandlade och godkände 7 redovisningar inom stödformen under 2019. Dessa beviljades bidrag 2017. 4 redovisningar godkändes i januari 2020 vilka beviljades bidrag 2018. Totalt ingår därmed 11 projekt i underlaget till denna rapport. I rapportens övriga delar har endast slutredovisningar som godkänts under 2019 inkluderats. Eftersom myndigheten inte längre fördelar bidraget, samt eftersom samtliga slutredovisningar förutom en i skrivande stund är godkända väljer myndigheten att även inkludera slutredovisningar som godkänts under 2020.

Myndigheten fördelade drygt 4 miljoner kronor 2017 samt knappt 3,5 miljoner kronor 2018. Den totala summan som slutredovisades under 2019 och 2020 var drygt 6,8 miljoner kronor. Alla projekt som ingår i underlaget finns listade i bilaga 4.

Så användes bidraget

Det här avsnittet beskriver vad statsbidraget användes till, vilka som tog del av det samt var i landet projekten bedrevs. Beskrivningen görs genom en redogörelse av de redovisade projektens inriktningar, målgrupper, budget, personal, aktiviteter och metoder samt geografiska spridning.

Ändamål

I förordningen (SFS 2015:565, 2 §) är det preciserat att projekten ska stärka individer med svag demokratisk delaktighet som aktörer i demokratin. Detta kunde göras genom att bedriva verksamhet i områden med ett lågt valdeltagande samt i områden med en svag demokratisk delaktighet i övrigt (SFS 2015:565, 3 §). De sökande fick välja ett eller båda dessa alternativ när ansökan gjordes. Tabell 11 visar hur många projekt som valde respektive inriktning. Av de totalt elva godkända redovisningarna valde samtliga båda alternativen.

Inriktning	Antal
Bedriva verksamhet i områden med ett lågt valdeltagande	11
Bedriva verksamhet i områden med en svag demokratisk delaktighet i övrigt	11
Summa	22

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningsssystem.
Tabell 11 Antal godkända projekt som hade respektive inriktning

De sökande kunde därefter välja ett eller flera av följande fördjupade inriktningar för att uppfylla syftet att ge individer bättre förutsättningar att delta och komma till tals i demokratin:

- utgöra en mötesplats för lokalt engagemang
- inspirera till och stödja lokal egenorganisering i nätverk, grupper eller föreningar
- fungera som en länk till etablerade föreningar och organisationer
- erbjuda stöd och vägledning för att framföra åsikter och påverka beslutsfattande inom ramen för demokratin på lokal, regional eller nationell nivå

De alternativ som de sökande valde vid ansökan presenteras i tabell 12 nedan.

Av de totalt 11 godkända projekten valde samtliga alternativ ett, tre och fyra. 2 projekt valde att inte arbeta med alternativ nummer två, det vill säga Inspirera till och stödja lokal egenorganisering i nätverk, grupper eller föreningar. Sammanfattningsvis kan myndigheten dra slutsatsen att de organisationer som beviljades projektmedel valde att arbeta brett och med flera olika fördjupade inriktningar samtidigt.

Huvudsaklig målgrupp	Antal
Utgöra en mötesplats för lokalt engagemang	11
Inspirera till och stödja lokal egenorganisering i nätverk, grupper eller föreningar	9
Funkera som en länk till etablerade föreningar och organisationer	11
Erbjuda stöd och vägledning för att framföra åsikter och påverka beslutsfattande inom ramen för demokratin på lokal, regional eller nationell nivå	11
Summa	42

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Tabell 12 Antal godkända projekt som hade respektive fördjupad inriktning

Målgrupper

I ansökan kunde de sökande välja mellan målgruppsskategorier allmänheten, beslutsfattare, egna medlemmar och ”en annan avgränsad grupp av personer” följt av möjligheten att specificera målgruppen i ett fritextsvar när de ombads att i ansökningsformuläret välja vilken huvudsaklig målgrupp projektet riktar sig till. Svaren finns sammanställda i tabell 13.

Huvudsaklig målgrupp	Antal
Allmänheten	7
Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän	0
Egna medlemmar	0
En annan avgränsad grupp av personer	4
Summa	11

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Tabell 13 Projektens huvudsakliga målgrupp, antal

Störst andel av projektägarna (cirka 64 procent) svarade att de huvudsakligen vände sig till allmänheten. Resterande projekt svarade att de huvudsakligen vände sig till en annan, avgränsad grupp av personer. Tre av fyra av dessa projekt

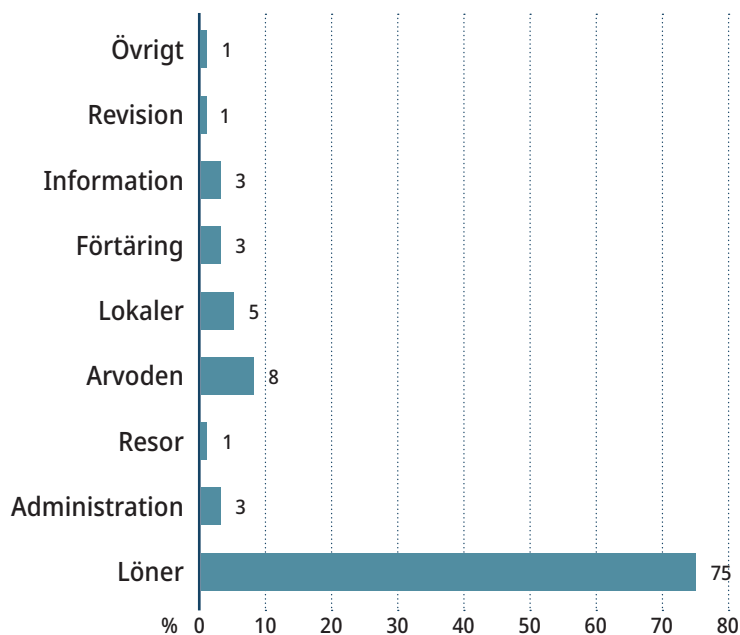
förtydligade att denna avgränsade grupp av personer var invånare i en viss stad eller stadsdel. Det fjärde projektet förklarade att de vände sig till allmänheten men att en prioriterad målgrupp var personer som var nya i Sverige.

De sökande svarade också på frågan om målgruppens kön och ålder. På båda frågorna kunde projektägarna välja ett eller flera alternativ. Vad gäller åldern vände sig en majoritet (8 av 11 projekt) till ungdomar i åldern 13 till 25 år samt vuxna över 25 år. Det innebär att dessa projekt alltså riktade sig till personer i åldern 13 och uppåt. Två av projektägarna riktade sig enbart till vuxna över 25 år och ett projekt riktade sig enbart till unga i åldern 13 till 25 år. Inget projekt valde att rikta sig till barn i åldern noll till tolv år, vilket kan förklaras med att barn under 18 år inte har rätt att rösta i den typen av val som förordningen är inriktad mot.

Vad gäller kön så valde 4 av projekten som ingår i rapportens urval att rikta sig till samtliga alternativ, nämligen kvinnor, män och personer med annan könstillhörighet. 3 projekt riktade sig till enbart kvinnor. 2 projektägare riktade sig till kvinnor och män. Inget projekt riktade sig till enbart män eller enbart till personer med annan könstillhörighet. 2 projektägare besvarade inte frågan.

Budget

De 11 projekt som beviljades medel under 2017 och 2018 tilldelades mellan 210 000 och 1 233 535 kronor, vilket sammanlagt är cirka 6,8 miljoner kronor. Figur 11 visar hur medlen fördelades mellan olika budgetposter.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
Figur 9. Genomförda aktiviteter inom de redovisade projekten, andel.

Utgifterna för löner och arvoden utgjorde tillsammans 83 procent av projektens totala kostnader. Samtliga projektägare har rapporterat att de avlönat eller arvoderat någon i projektet.

Avlönade personer var till exempel projektledare, projektsamordnare,

studiecirkelansvariga och processledare medan arvode till exempel gick till studiecirkelledare, workshopledare, kursledare samt till ungdomar, föreningar och föredragshållare som deltog vid möten.

Lokaler är efter löner och arvoden den största budgetposten. I relation till löner och arvoden är den dock liten (5 procent). I posten för lokaler ingick kostnader för till exempel hyra av möteslokaler, verksamhetslokaler och kontorsplatser.

I posten som avsåg informationskostnader ingick kostnader för exempelvis trycksaker och marknadsföring. I posten för övriga kostnader ingick kostnader för exempelvis produktion av rapport och material till utställningar.

Exempel på kostnader som projektägarna ansökt om medel för övriga budgetposter är bokföring, telefoni och internet (administration), fika och mat till deltagare vid större arrangemang (förtäring) samt resor till möten, studiebesök, aktiviteter och utbildningar (resor).

Personal

I sina slutrapporter angav projektägarna hur många som hade arbetat inom projekten, såväl avlönat eller arvoderat som ideellt. Projektägarna ombads även redovisa hur könsfördelningen såg ut i de två grupperna, samt att räkna in alla, även de som hade utfört tidsmässigt små insatser. Svaren finns sammanställda i tabell 14.

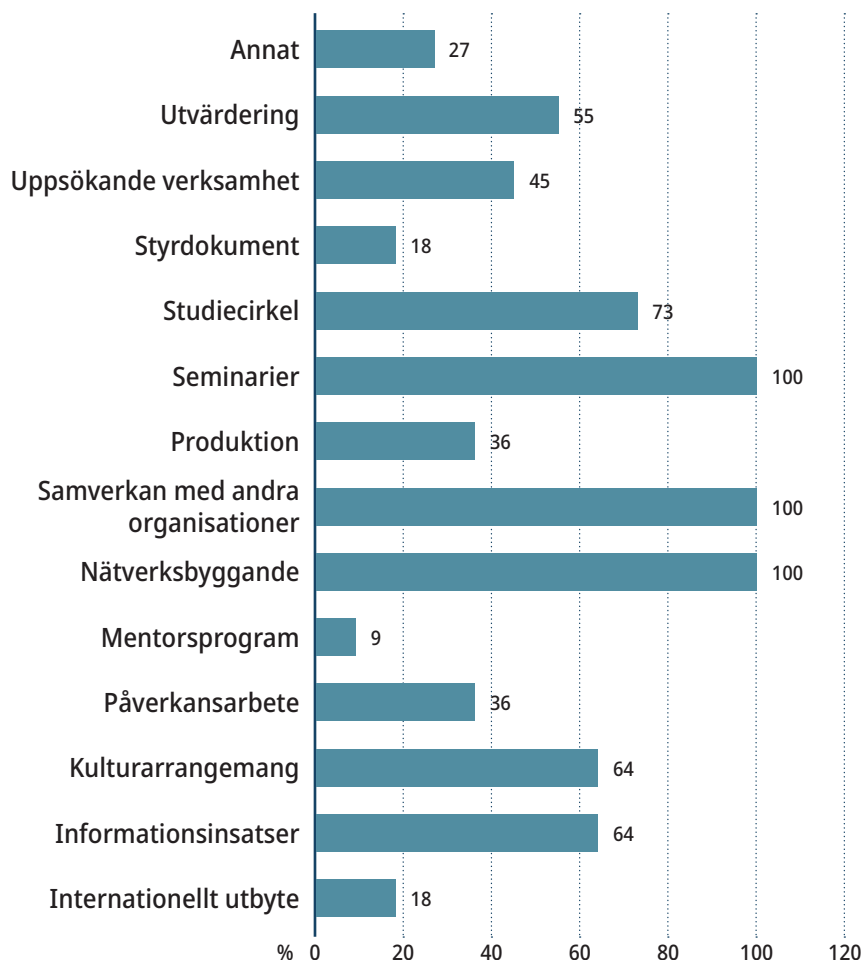
Personer som arbetat	Kvinnor	Män	Annan köns-tillhörighet	Uppgift saknas	Totalt
Ideellt	148	132	0	0	280
Avlönat eller arvoderat	62	47	0	0	109
Summa	210	179	0	0	389

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.
Tabell 14 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet, antal

Totalt engagerades cirka 390 personer som arbetskraft inom projekten. En klar majoritet av dessa, cirka 72 procent, arbetade ideellt. Av de personer som arbetade inom projekten var det 280 personer som arbetade ideellt, varav 52 procent var kvinnor. En något större andel, cirka 57 procent, av de som arbetade avlönat eller arvoderat var kvinnor. Inga personer med annan könstillhörighet arbetade inom projekten, varken ideellt eller avlönat.

Aktiviteter och metoder

Projektägarna angav också i sina slutrapporter vilka aktiviteter de genomförde inom projektet. De kunde då välja mellan ett eller flera av 14 alternativ, inklusive alternativet ”annat”. Figur 12 visar hur stor andel av projekten som genomfört respektive typ av aktivitet en eller flera gånger.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem. **Figur 12 Genomförda aktiviteter inom de redovisade projekten, andel i procent.**

Samtliga redovisade projekt har uppgett att de samverkat med andra organisationer, att de arbetat med nätverksbyggande aktiviteter samt att de genomfört seminarier. I aktiviteten seminarier innefattas även föreläsningar, workshops eller konferenser.

Projekten har använt sig av seminarier, föreläsningar, workshops och konferenser i olika syften. Flera beskriver att deltagarnas kunskaper kring demokrati, mänskliga rättigheter och samhällsstrukturer förväntats ha ökat genom denna typ av aktiviteter. En projektägare beskriver att de genom workshops lärt deltagarna att skriva motioner och debattartiklar i syfte att kunna påverka beslutsfattare och politiker. En annan uppger att deltagarna genom föreläsningar, temakvällar och workshops fått ökade möjligheter att ta tillvara sina rättigheter i lika stor utsträckning som resten av befolkningen. Gemensamt för de flesta av

projekten är att dessa aktiviteter genomförts i syfte att deltagarna ska stärkas i sitt samhällsengagemang.

Flera av projektägarna förklarar att de valt att samarbeta med andra organisationer i syfte att etablera samarbete inför insatser som planerades att hållas i och med riksdagsvalet 2018. En projektägare beskrev att de samarbetade med representanter från samtliga partier för att deltagarna i projektet skulle få möjlighet att ställa frågor. En ytterligare projektägare beskriver att de samverkat med kommuner, företag och fackförbund i syfte att anordna temakvällar där deltagarna kunde få svar på frågor inom en rad olika politikområden.

Projektägarna i de samtliga elva projekten beskriver att de byggt nätverk. Ett projekt beskriver att de blev kontaktade av bibliotek, skolor, Sveriges radio med flera eftersom dessa ville veta mer om projektet. Dessa initiativ från andra aktörer gjorde att kontakter inför framtiden etablerades. En annan projektägare beskriver att de stöttat lokalorganisering i nätverk, grupper eller föreningar i syfte att öka delaktigheten i samhället och föreningslivet bland de boende i det stadsdelsområde som projektet genomfördes i.

En av de tre projektägare som valde alternativet annat har i fritext beskrivit att de haft öppen rådgivning och stöd till individer i deras frågor kring det svenska samhället. Ett annat projekt beskriver att de genomfört intervjuer med socionomstudenter eftersom dessa ville lyfta projektets arbete på Linköpings universitet. Det tredje projektet beskriver att de genomfört studiebesök i andra kommuner än den där projektet genomfördes i syfte att få veta mer kring hur andra aktörer arbetade med liknande frågor.

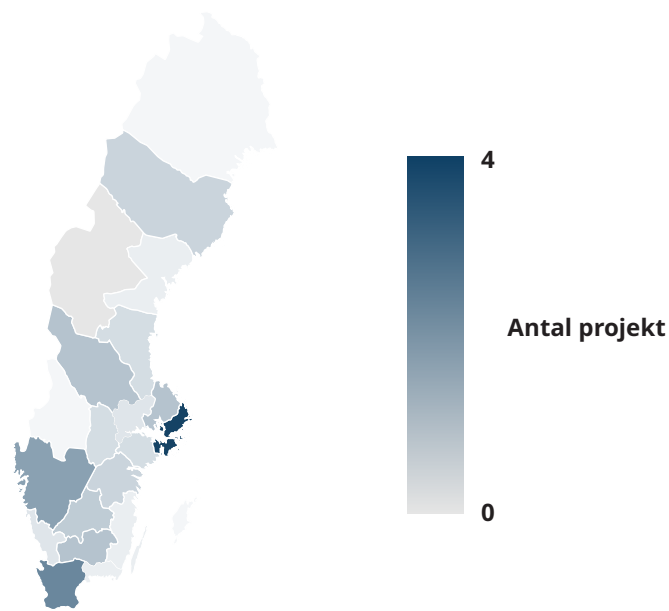
Geografisk spridning

När projektägarna fyllde i ansökan om bidrag fick de svara på om projektet skulle genomföras lokalt eller nationellt. De projekt som skulle genomföras lokalt fick därefter ange vilket/vilka län projektet skulle genomföras i.

I förordningen som reglerar bidraget tydliggörs att statsbidrag får lämnas för verksamheter i områden med ett lågt valdeltagande och områden med en svag demokratisk delaktighet i övrigt (SFS 2015:565, 3 §). I enlighet med denna förordning genomfördes samtliga projekt på lokal nivå. Figur 13 visar i vilka delar av Sverige projekten genomförts i.

Som nämnts ovan kan projektägarna välja att genomföra de lokala projekten i ett eller flera län. Inget av de 11 projekten genomförde projektet i fler än ett län samtidigt vilket också anses ligga i linje med förordningen. Bland de 11 projekten genomfördes 4 i Stockholms län (Husby i Stockholms kommun, Södertälje samt Alby i Botkyrka kommun).

I Uppsalas, Östergötlands samt Skånes län bedrevs 2 projekt i vardera länet. I dessa tre län beviljades 3 organisationer medel för förstaårsprojekt 2017. Samtliga projekt beviljades även medel för att fortsätta bedriva projekt under 2018. Utöver de projekt som nämnts bedrevs även ett projekt i Örebro kommun. De 11 projekt som beviljats medel har bedrivit sina projekt i stadsdelar där valdeltagandet varit lågt eller där den demokratiska delaktigheten varit låg.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem
 Kommentar: inget av projekten drevs i de gråmarkerade länen.
 Figur 13 Län där projekten genomfördes.

Bidragets effekter

Projektägarna rangordnade vid redovisningen de resultat de uppskattade att deras projekt har lett till i första hand, i andra hand och så vidare. De fick då tolv alternativ att välja mellan, A–L. Svartalternativen A–L finns redovisade i bilaga 5.

Det resultat som flest projektägare (36 procent) bedömde vara det huvudsakliga var att de utvecklat samverkan med andra föreningar, kommuner eller företag. Därefter angav 27 procent att deras huvudsakliga resultat var att projektet skapat förutsättningar för långsiktiga mötesplatser eller nätverk som kan bestå över tid. Det resultat som därefter i ordningen (18 procent) bedömdes vara det huvudsakliga var att projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.

I den förordning som reglerar bidraget tydliggörs att myndigheten ska prioritera ansökningar från organisationer som har förutsättningar att bedriva ett långsiktigt arbete med demokratifrågor lokalt och organisationer som kan visa upp ett samarbete kring eller ett stöd för verksamheten från en kommun, stadsdelsförvaltning eller annan kommunal verksamhet (SFS 2015:565, 8 §). De resultat som projektägarna redovisade som huvudsakliga tyder på att rätt projekt prioriterades när utlysningen gjordes.

Projektexempel

Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala

Demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter, år 3

Syftet med projektet var att arbeta med ett lokalt resurscenter. Det gjordes bland annat genom att genomföra stormöten varje månad då allmänheten, kommunalråd, politiker, föreningar, organisationer och myndigheter bjöds in, samt genom diskussion och workshops varannan vecka med deltagare om samhällsfrågor. Projektet genomfördes i Gottsunda, Uppsala. Den huvudsakliga målgruppen var boende i Gottsunda. Projektets resultat spreds genom en spridningskonferens samt genom informationsmaterial, en rapport, lokala media och genom den egna radiokanalen samt via Facebook.

Klockaretorpet i Samverkan

Centret

Projektet var en fortsättning på tidigare projektår och handlade om att arbeta med ett lokalt resurscentrum. Projektet genomfördes i Klockaretorpet, en stadsdel i Norrköping, och den huvudsakliga målgruppen var de boende i Klockaretorpet. Arbetet med ett lokalt resurscentrum gjordes bland annat genom aktiviteter, workshops och seminarier som genomfördes utifrån folkbildningens idé, att var och en kan och får bidra med sin kompetens och erfarenhet. Projektet har dessutom haft en medborgarkontorsfunktion och fungerat som en mötesplats där lokalt engagemang kunnat hanteras och där boende i området kunnat få stöd och hjälp med det som de önskat. Projektet har även utvecklat det sedan tidigare påbörjade nätverksbyggande med olika aktörer i området så som Svenska Kyrkan, kommunala insatser, skolor och socialtjänsten. Organisationen bedömer att bland annat samverkan med andra aktörer för att möjliggöra hållbarhet i området haft en positiv betydelse för projektet. De bedömer även att öppenhet och fokus på möjligheter som förhållningssätt varit framgångsfaktorer tillsammans med att projektet även bedrivits under sommarmånaderna.

MUCF:s samlade bedömning

Att MUCF fördelar statsbidrag till ideella organisationer, stiftelser och kommuner – bland annat de bidrag som går till de typer av projekt som behandlas i denna rapport – är en del av större politiska strategier. Som tidigare konstaterats är det svårt för myndigheten att bedöma bidragens effekter i förhållande till politikens mål. I det här kapitlet drar vi dock en del slutsatser om fyra¹ av bidragens användning samt om de effekter som organisationerna själva redogör för, och gör de bedömningar vi tycker oss kunna göra baserat på det underlag vi har. Slutligen lämnar vi också ett antal förslag till regeringen rörande myndighetens fortsatta uppdrag att fördela projektbidragen.

Myndighetens bedömning

MUCF bedömer att projektens resultat och effekter ligger väl i linje med respektive bidrags syfte. Vi kan också dra vissa generella slutsatser:

- **Statsbidragen växlas upp av de ideella projektägarna och staten ges därmed god valuta för pengarna**

Statliga investeringar i verksamhet som drivs av ideella organisationer kan vara mycket effektiva i förhållande till de resurser som tillhandahålls. MUCF bedömde att så var fallet i en fördjupande studie som undersökte det bidrag till jämställdhetsprojekt som vi tidigare fördelade (Ungdomsstyrelsen 2014). Vår bedömning är att också de statliga bidrag som den här rapporten behandlar många gånger växlas upp av organisationerna själva och av de individer som är engagerade i projektverksamheten. Vi gör denna bedömning bland annat eftersom vi kan konstatera att 74 procent av de personer som någon gång arbetade inom de 111 projekt som redovisas i denna rapport gjorde detta ideellt.

- **En majoritet av projekten gav långsiktiga effekter**

Fem av de effektkategorier som projektägarna har angett som de vanligaste, sett till de fyra stödformer där denna statistik har kunnat tas fram, är att projekten ledde till

- mötesplatser eller nätverk som består över tid
- verksamhet som kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut
- bestående förändringar för målgruppen
- att nya medlemmar organiserat sig
- utvecklad samverkan med andra föreningar, kommuner eller företag

Av dessa fem alternativ har flest projektägare lyft fram att deras projekt har lett till bestående förändringar för målgruppen. Myndigheten bedömer att flera av effektkategorierna tydligt indikerar att projekten har resulterat i långsiktiga effekter.

¹ I statsbidraget som syftar till att motverka hot och hat i det offentliga samtalet godkändes endast 1 slutrapport under 2019. Därför ingår inte stödformens resultat i dessa slutsatser.

Det kan därmed argumenteras för att projektbidragen bidrar till förändringar i samhället i stort, och inte bara förändringar inom det specifika projektet.

- **Bristande geografisk spridning**

Vid en sammantagen bedömning av den geografiska spridningen av projekten över de fyra stödformerna kan vi konstatera att över hälften av projekten i samtliga stödformer som har valt att bedriva lokala projekt har valt att bedriva dessa i en eller flera av Sveriges storstadsregioner. Störst andel (73 procent) finns i stödformen ungas organisering. En förklaring till detta kan vara att projekt inom denna stödform ska bedrivas lokalt. I övriga stödformer är förekomsten av nationella projekt större vilket påverkar andelen projekt i storstadsregioner. Samma satsning står för störst spridning bland Sveriges olika län. Detta är en naturlig följd av satsningens fokus på lokala projekt, samt att det är den satsning där flest slutrapporter redovisas i årets rapport. I satsningarna som syftar till att motverka rasism och liknande former av intolerans, samt värnar demokratin mot våldsbejakande extremism har projekt bedrivits i 15 respektive 14 av Sveriges 21 län.

I Gotlands och Jämtlands län har inget av projekten som redovisas i årets rapport bedrivits. För att myndigheten ska kunna dra slutsatser kring varför just dessa två län inte är representerade i statistiken skulle frågan behöva utredas ytterligare.

Myndigheten bedömer att ett led i att projekten får långsiktiga effekter på ett övergripande plan är att projekt bedrivs runt om i landet och inte bara i storstadsregionerna. Detta är av vikt för ungas sociala inkludering, speciellt bland unga som bor på landsbygden och i utsatta områden. MUCF:s fokusrapport från 2019 visar att unga på landsbygden tenderar att uppleva sig som mindre inkluderade än unga i städer (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, 2019b).

- **Könsfördelningen bland de som arbetar inom projekten är relativt jämn**

Könsfördelningen mellan kvinnor och män är jämn i tre av fyra stödformer. Inom stödformerna värna demokratin mot våldsbejakande extremism, stödja ungas organisering samt främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter varierar andelen kvinnor mellan 47 till 54 procent. Andelen män varierar mellan 46 till 53 procent. I stödformen som syftar till att motverka rasism och liknande former av intolerans är dock fördelningen mellan andelen kvinnor och män istället 70 respektive 30 procent. Detta har dock sin förklaring i att ett av de projekt som ingår i rapporten redovisade ett högre antal ideellt arbetande kvinnor än övriga projekt. Efter att ha korriberat antalet ideellt arbetande kvinnor är fördelningen 58 procent kvinnor respektive 42 procent män.

Vi kan se att det finns en liten överrepresentation av kvinnor som engagerat sig i projekten i samtliga stödformer förutom i stödformen som syftar till att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Skillnaderna är dock små inom samtliga stödformer.

Störst andel av personer med annan könstillhörighet än man eller kvinna arbetade inom stödformen som syftar till att stödja ungas organisering. Hela 73 personer av totalt 103 av dessa arbetade inom ett och samma projekt. I stödformen som syftar till att främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter fanns inga personer av annat kön än man eller kvinna representerade.

rade. Viktigt att nämna är dock att stödformen i fråga är den där minst antal personer har arbetat, både avlönat, arvoderat eller ideellt.

- **Ökade kontroller ger effekt och säkerställer kvaliteten i bidragsgivningen**

Myndigheten har under 2019 och första kvartalet av 2020 arbetat med att förstärka sina kontroller och rutiner kopplade till projektbidrag. De två projekt som myndigheten redovisar i denna rapport som har belagts med återkrav kan ses som en effekt av detta förstärkta kontrollarbete. Myndigheten ser dock ett behov att fortsätta att utveckla detta arbete.

En stor del av arbetet med att säkerställa kvaliteten i bidragsgivningen handlar om att ställa ökade krav på konkreta beskrivningar av projektet i samband med handläggningen av ansökan. Ju mer konkret ett projekt kan formulera mål, genomförandeplan och budgetförslag, desto säkrare investeringar av projektmedlen kan MUCF göra. En ytterligare del av arbetet med att kvalitetssäkra bidragsgivningen är att ställa liknande ökade krav på konkreta beskrivningar i samband med att projektet slutrapporteras till myndigheten.

Under våren 2019 formulerade MUCF generella villkor som skickades till projektägarna vid e-post i samband med besluten om beviljade bidrag. Villkorens syfte är att tydliggöra hur projektmedlen får användas, vad som är viktigt att tänka på under projektets gång samt hur redovisningen av projektet ska gå till. I de generella villkoren framgår att MUCF kan fatta beslut om att återkräva hela eller delar av bidraget om det används på ett sätt som strider mot MUCF:s bestämmelser. Så kan vara fallet om bidraget inte förbrukats inom projektperioden, om det använts för annat ändamål än det som avsetts i beslutet om bidrag, om projektägaren inte lämnar in en redovisning över hur medlen använts eller om bidragsmottagaren lämnar oriktiga uppgifter till myndigheten.

Ett ytterligare steg i att förbättra rutinerna kring ökad kvalitet inom bidragsgivningen gjordes i samband med ansökningsförfarandet 2020 då dessa generella villkor bifogades ansökan om bidrag. Den person som skriver under ansökan intygar då att denne har läst och godkänt de generella villkoren. Personen tar även, genom att godkänna villkoren, ansvar för att dessa sprids till berörda inom organisationen. De generella villkoren finns att läsa i sin helhet i bilaga 6.

I september 2019 hölls en uppstartsträff för samtliga projekt som beviljats medel under våren 2019. Under denna träff presenterade MUCF de generella villkor som skickas ut i samband med beslut om bidrag. De närvarande fick möjlighet att ta till sig informationen muntligen och kunde även ställa frågor. Under träffen poängterade MUCF vikten av att stämma av eventuella förändringar i projekten om sådana uppstår. Det med anledning av att vi tidigare sett att förändringarna i flera fall presenterats först i samband med slutrapporteringen av projektet. Efter träffen har vi observerat att fler personer än tidigare har hört av sig för att stämma av om de kan förflytta medel mellan budgetposter, planera om verksamheten i projektet eller i övrigt göra förändringar i projektets genomförande. Informationen under träffen gav därmed önskad effekt.

Under uppstartsträffen gavs organisationerna möjlighet att nätverka med varandra, vilket vi hoppas har bidragit till ökade samarbeten och bestående

nätverk inom både organisationerna och inom de projekt som finansierats av MUCF:s olika projektbidrag.

I samband med de bidragsbeslut som togs under våren 2019 införde MUCF en rutin om att bidrag över 5 prisbasbelopp betalades ut vid två tillfällen. Inför den andra utbetalningen gjorde MUCF en avstämning med projektägarna där de fick redogöra för om projektet löpte på enligt planering, om de stött på några hinder samt om de räknade med att förbruka den beviljade budgeten enligt plan. Svaren från organisationerna visade att samtliga projekt följde planeringen, att de planerade att förbruka budgeten enligt plan samt att de inte stött på några hinder. Eftersom det av svaren inte framkom något som gav MUCF anledning att ifrågasätta att projektet inte genomfördes enligt MUCF:s beslut om bidrag, samt eftersom MUCF inte haft tillräckliga resurser att fortsätta med rutinen kommer vi i fortsättningen endast att betala ut bidraget vid ett tillfälle. Detta kan dock komma att ändras om myndigheten får ökade medel för att öka kvaliteten inom bidragsgivningen.

En ytterligare rutin som införts under 2019 är att den budget projektägarna ansöker om granskas av fler än en handläggare. Rutinerna kring vad projektägarna förväntas specificera och motivera inom budgeten har även förtydligats, i såväl ansökningssystemet samt i de hjälptexter som handläggarna använder sig av vid bedömningen. Projektägarna förväntas kunna redogöra tydligt för vilka kostnader som ryms inom varje budgetpost, samt kunna motivera behovet av dessa. På så sätt får MUCF utökade möjligheter att kunna avgöra om bidragsmedlen använts i enlighet med beslutet från MUCF och därmed uppfylla såväl bidragets syfte som projektets planerade verksamhet.

Ett exempel på en ytterligare åtgärd som införts i syfte att öka kvaliteten inom bidragsgivningen är att den avdelning som hanterar statsbidragen har ökat samsynen mellan stödformerna. Tidigare hölls handläggarmöten inom respektive stödform vilket innebar en ökad risk för stuprörshandläggning. Från och med 2020 diskuteras samtliga frågor kopplade till projektbidragen i storgrupp vilket bidrar till ökad samsyn och överföring av kompetens mellan stödformerna. Detta ger bättre förutsättningar för att lika ärenden bedöms lika, vilket är ett av myndighetens viktigaste mål i frågor som rör fördelningen av statsbidrag.

MUCF arbetar ständigt med att säkerställa att projektmedlen går till rätt organisationer och rätt projekt och gör detta genom att ständigt utvärdera tidigare insatser, utveckla rutiner för kontroller, öka samarbetet med andra bidragsgivande myndigheter med mera.

Om förbättringarna som gjorts under 2019 och 2020 har lett till ökad kvalitet inom bidragsgivningen återstår att se i samband med när de aktuella projekten presenteras till regeringen. Detta väntas kunna göras som tidigast i den rapport som behandlar projektbidragens användning och effekter som lämnas till regeringen 2021.

- **Resurser till löner är viktigast för projektens genomförande**

I de tabeller som visar hur stor del av projektbidragen som har gått till löner går det snabbt att konstatera att löner utgör den absolut största budgetposten i projekten.

Som minst uppgår budgetposten för löner till 63 procent av den totala

summan av de redovisade medlen inom en stödform bland de projekt som ingår i rapportens underlag.

Att merparten av bidraget går till löner är inte förvånande, då projekten i huvudsak är beroende av personal som projektleder, samordnar eller har andra viktiga funktioner inom projektet. I relation till de kostnader som beviljas för löner är projektens aktiviteter ofta inte särskilt kostsamma. MUCF vill tydliggöra vikten av att avlöna det civila samhällets insatser inom de olika områden som presenteras i den här rapporten då de ger långsiktiga effekter på samhällsnivå.

- **MUCF kan säga mer om bidragens effekter och säkerställa kvaliteten i bidragsgivningen om myndigheten får ett ökat anslag för bidragsadministration**

Myndigheten behöver tillföras mer resurser för att ytterligare kunna utveckla och förbättra kontrollerna i bidragsgivningen. I det fall MUCF tillfördes mer resurser skulle detta kunna leda till förbättrad uppföljning och utvärdering av den verksamhet som drivs med stöd av bidragspengarna. På så sätt skulle myndigheten kunna leverera mer kvalitativa analyser av bidragens användning och effekter. Kvalitativa, djupgående studier skulle ge bättre och mer välgrundade svar på frågan om bidragens användning och effekter. Ett projektbidrag som har beviljats av MUCF redovisas till myndigheten senast tre månader efter att projektet har avslutats. Då går det oftast bara att spekulera i om ett projekt kommer att leva vidare eller inte. Resurser för fördjupningsstudier skulle möjliggöra för myndigheten att följa upp vad de redan redovisade projekten resulterar i på sikt. Resurserna skulle också ge förutsättningar för mer förtroliga samtal där vi kan få reda på mer om faktiska resultat, svårigheter och överväganden.

Mer kvalitativa analyser av bidragens användning och effekter skulle även kunna innebära att myndigheten skulle lära sig mer om vilka framgångsfaktorer och fallgropar vi bör uppmärksamma när vi bedömer ansökningar och informerar organisationer om våra bidrag. Det i sin tur skulle kunna innebära att vi med ökad tydlighet kan säkerställa att bidragen går till det som förordningen avser och därmed uppfylla förordningens syfte.

Sist är det värt att nämna att både kontroll och uppföljning i slutändan handlar om statsbidragens legitimitet och allmänhetens förtroende för systemet.

- **Förordningarnas skilda formuleringar bidrar till försämrad överskådlig-
het för civilsamhällesorganisationer**

I denna rapport ingår fem förordningar som reglerar de olika projektbidragen. Var och en av dessa förordningar innehåller, förutom olika ämnesrelaterade paragrafer, skilda villkor för vem som kan ansöka om bidraget samt vilka krav den sökande organisationen måste uppfylla. Förordningarnas skilda utformningar bidrar till att en sökande organisation som uppfyller kraven i en förordning, kan visa sig diskvalificeras i en annan. Detta kan bidra till att organisationer inom civilsamhället upplever det svåröverskådligt att veta vilka krav MUCF ställer på en organisation som vill ansöka om statsbidrag.

Ett exempel är den förordning som reglerar bidraget vars syfte är att motverka rasism och liknande former av intolerans (SFS 2008:62). I bidragets fjärde paragraf beskrivs att bidrag får lämnas till organisationer och stiftelser som inte är statliga eller kommunala, och som utan vinstsyfte bedriver en

verksamhet i Sverige som inte strider mot demokratins idéer. Vilka organisationer bidraget kan gå till preciseras inte närmare än så. I praktiken innebär detta att en mängd olika typer av organisationer, ideella eller inte, kan ansöka om bidrag för verksamheter som ska motverka rasism.

I exempelvis den förordning som reglerar bidrag till projekt vars syfte är att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet preciseras det däremot mer i detalj vilka som kan ansöka om bidraget. I förordningens sjätte paragraf beskrivs att det är ideella föreningar och stiftelser som inte är statliga eller kommunala, och som utan vinstsyfte bedriver en verksamhet i Sverige som kan ansöka om bidraget. Övriga förordningar som presenteras i denna rapport innehåller en formulering liknande den som finns i förordningen som reglerar bidraget vars syfte är att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet.

En annan skillnad mellan förordningarna är att förordningen som reglerar bidraget till att motverka rasism och liknande former av intolerans inte ställer krav på att organisationerna som ansöker om bidraget ska vara självständiga och demokratiskt uppbyggda. Detta innebär att en organisation kan beviljas medel för att motverka rasism, och året därpå ansöka om att minska förekomsten av hot och hat i det offentliga samtalet och då riskera avslag på grund av att organisationen är uppbyggd på ett sådant sätt som myndigheten inte godkänner.

En tredje skillnad är att den förordning som reglerar bidraget vars syfte är att motverka rasism och liknande former av intolerans beskriver att medel ska gå till verksamheter istället för projekt, vilket övriga stödformers förordningar tydliggör. MUCF anser att det kan finnas en svårighet för den som ansöker om bidraget att ta till sig vilka regler som gäller för verksamhet som bedrivs inom stödformen. Om regeringens intentioner är att projekt inom stödformen ska bedrivas just i projektform bör detta tydliggöras i förordningen. Utöver detta innebär avsaknaden av begreppet projekt i nämnd förordning svårigheter för MUCF att avslå ett projekt med motiveringen att verksamheten anses vara detsamma som organisationens ordinarie verksamhet, vilket myndigheten bedömer kan gå emot de egentliga intentionerna med projektbidraget.

Utöver de skillnader som finns i nämnda förordningar och som redogörs för ovan vill MUCF av samma anledning påtala att det kan finnas risk för minskad överskådlighet på grund av att organisationsbidrag och projektbidrag till barn- och ungdomsorganisationer regleras av samma förordning. De sökande organisationer som önskar ta till sig kunskap kring vilka regler som gäller för bidraget riskerar att missuppfatta vilka paragrafer som avser projektbidraget och vice versa.

Sammanfattningsvis innebär ovanstående vissa svårigheter för MUCF att gå ut med tydlig information som gäller alla organisationer som vill ansöka om projektbidrag. Det i sin tur försvårar överskådligheten för sökande organisationer. Likartad utformning av förordningarna skulle därmed underlätta för de sökande.

I rapportens nästa kapitel där MUCF lämnar förslag till regeringen utvecklar vi på vilket sätt vi önskar att ovan nämnda problem skulle kunna lösas.

Myndighetens förslag

Utifrån vår samlade kunskap om bidragsgivningen vill myndigheten lägga fram följande förslag till regeringen. Förslagen är i linje med förslagen i MUCF:s budgetunderlag 2021–2023 (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2020c).

Öka anslaget för bidragsadministration till MUCF för förbättrad hantering och uppföljning av bidrag

I denna rapport redogör myndigheten för två projekt som har belagts med återkrav. Att myndigheten har tillräckliga resurser att arbeta med frågor som kan kopplas till utökad uppföljning och hantering av bidrag är av stor vikt, inte minst för bidragens legitimitet. MUCF föreslår därför att myndighetens förvaltningsanslag förstärks för att MUCF ska kunna möta de utmaningar som finns i bidragsgivningen, och för att fortsätta utvecklingsarbetet inom bidragsområdet. Kostnaderna uppskattas till 2,5 miljoner kronor 2020, 4,5 miljoner kronor 2021 och därefter 6,5 miljoner kronor årligen från 2022. Kravet på ett ökat ramanslag för myndighetens bidragshanterande verksamhet stöds av Statskontoret (2017), som drar slutsatsen att de förbättringar som nu har genomförts och andra åtgärder som bör genomföras, till exempel att avdela ett par personer som särskilt arbetar med kontrollen av bidrag, kräver mer personal och resurser.

Särskilda medel bör avsättas för revision

För att säkerställa att projektbidragen används i enlighet med besluten, samt att den ekonomiska redovisningen är tillförlitlig, föreslår MUCF att regeringen avsätter särskilda medel så att MUCF kan genomföra fullständiga revisioner på organisationer utifrån ett slumpmässigt urval. Kostnaderna, som innebär en ytterligare höjning av de administrativa beloppen för varje bidrag, beräknas till cirka 1 procent av de årligen beslutade bidragsmedlen.

Utforma förordningar på ett liknande sätt för att öka tydligheten gentemot civilsamhällesorganisationerna

I föregående kapitel beskrev MUCF några av de skillnader som finns förordningarna sinsemellan samt vilka problem detta kan skapa för civilsamhällesorganisationers förståelse kring vilka krav MUCF ställer i samband med projektbidragsansökningar. Nedan ges förslag på hur förordningarna skulle kunna omformuleras för att lösa detta problem. I departementsserien (Ds) Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit (Kulturdepartementet

2015:38) föreslår kulturdepartementet att bland annat förordningen (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknande former av intolerans bör formuleras om. I departementsserien lämnas ett förslag på hur en sådan ändring skulle kunna se ut vilket går att läsa i sin helhet i nämnd serie på sida 26 till 29. MUCF föreslår att regeringen genomför ändringen i sin helhet och därutöver lägger till en paragraf likt § 17 i förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer där det framgår att projektbidraget inte får användas för administrativa kostnader i organisationens ordinarie verksamhet. MUCF föreslår även att regeringen beslutar om att författa två förordningar av den förordning som idag reglerar både organisations- och projektbidrag till barn och ungdomsorganisationer (SFS 2011:65). Genom att låta en förordning reglera projektbidraget och en annan organisationsbidraget skulle samtliga förordningar som reglerar projektbidrag bli enklare att förstå för organisationer som vill ansöka om statsbidrag hos MUCF.

I övrigt anser MUCF att samtliga förordningar som reglerar projektbidrag som prövas av MUCF bör utformas på ett liknande sätt i den mån det är möjligt.

Referenser

Ds 2015:38. *Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit*. Stockholm: Kulturdepartementet.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2019a). *Projektbidragens användning och effekter 2019: Återrapportering av tre statsbidrag till ideella organisationer, stiftelser och kommuner*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2019b). *Fokus 18 – Vilka ska med? Ungas sociala inkludering i Sverige*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2020a). *Antidiskrimineringsverksamheter 2020: Återrapportering av bidragets användning och effekter för verksamhetsåret 2018*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2020b). *Organisationsbidragens användning och effekter 2020: Återrapportering av tre statsbidrag till ideella organisationer*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2020c). *Budgetunderlag 2021-2023*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

SFS 2008:62 *Förordning (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknade former av intolerans*.

SFS 2011:1508 *Förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin*.

SFS 2011:65 *Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer*.

SFS 2015:565 *Förordning (2015:565) om statsbidrag till verksamhet för demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter*.

SFS 2018:32 *Förordning (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet*.

Statskontoret (2017). *Myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor*. Stockholm: Statskontoret.

Ungdomsstyrelsen (2009). *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2014). *Projekt Jämställdhet: En uppföljning av Ungdomsstyrelsens jämställdhetsprojekt och förslag på en mall för framtida resultatuppföljningar*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Bilagor

Bilaga 1 – motverka rasism

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2019 i syfte att motverka rasism och liknande former av intolerans.

Projektägare	Projektnamn	Belopp
BEMUF (Bosnien-Hercegovinas Muslimska Ungdomsförbund)	De yttersta konsekvenserna	592 000
Stiftelsen Teskedsorden	Medmänniska i uniform	1 120 400
Flamman Ungdomarnas Hus	Min röst!	600 000
Fritidsforum	Vi är dem de snackar om	811 000
Interfem	Se och agera mot rasism och homofobi	756 000
RFSL	Växa	1 178 968
ABF Stockholm	Gör nåt! år 2	726 944
Adoptionscentrum	Afrovadå - vadå afrofofi III	1 092 000
Arabiska Teatern	Teatern påverkar värden	934 500
Boo Folkets Hus	HBTQIA-hänget	230 180
Bred Blick	Se mig i ögonen	1 243 700
Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten Vid Göteborgs Universitet	En av oss 2018	225 120
Fryshuset	Utbildning för unga i inkluderande ledarskap	963 000
Förbundet Hassela Solidaritet	Hassela Included	1 293 783
Judiska ungdomsförbundet i Sverige	Ung Dialog	630 000
Lunds kickboxningssällskap/Real fighter	Vi gör skillnad! - ett antirasistisk- och integrationsprojekt, år 1	180 000
Open Skåne (Stiftelsen Initiativ för social sammanhållning i Skåne)	Judiskt-muslimskt partnerskap	1 125 000
PeaceWorks Sweden	Min Skola	1 002 800
Pensionärernas Riksorganisation	Inte vi och dom, utan alla	430 000
Stiftelsen Working For Change	Working For Change matters	1 048 400
Svenska kommittén mot antisemitism	Att motverka fördomsfulla attityder	753 000
Föreningen Fredens Hus på Uppsala slott	Fredsportalen	775 000
Kompis Sverige	Kompis Ungdom Malmö	390 000
Näthatsgranskaren	Valfrid	600 000
Romer kultur, fritid, kunskap och tolerans (RKFKT)	romano honoro	136 005
ASOV Stockholm	Vi mot rasism	342 000
Summa		19 179 800 kr

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Kommentar: Projekten beviljades medel mellan 2016 och 2018.

Tabell 15 Projekt som redovisades och godkändes 2019, beviljat belopp i kronor

Bilaga 2 – värna demokratin

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2019 i syfte att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Projektägare	Projektname	Belopp
Föreningen Svea Sträng/Ung utan Pung	Varför så x-trem?	900 000
SIOS	Bort med extremism - in med demokrati och mångfald!	820 000
Acting for change	Bygga broar på Sjumilaskolan	398 400
Agera Värmland	Värna Värmland mot våldsbejakande extremism	773 600
Exit Fryshuset - Stiftelsen KFUM Söder	Metodutveckling av IC-thinking i Sverige	597 000
Exit Fryshuset - Stiftelsen KFUM Söder	Exit	2 500 000
Flamman Ungdomarnas Hus	Framtidsfabriken	765 000
Forum-Idéburna organisationer med social inriktning	Civilsamhälle för tillit och demokrati Del 3 - Samordnings- och samverkansprojekt	866 947
Föreningen Fredens Hus på Uppsala slott	Demokrati på turne	630 000
Göteborgs Stad, SDF Angered	Demokrati i Angered	651 200
Hjälpkällan	Effektiv kommunikation för anhöriga till unga som dras in i extremism	797 000
Install Hope ideell förening	Levandegjord demokrati	570 000
Nordisk Hjälp	Nya vägar	720 000
Norrtälje Kommun	Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism	310 075
Coompanion Uppsala län	Common Ground - Dialogue utan gränser II	575 000
Eu Diaspora Council	Ungdomsledare mot extremism	150 000
Hallstahammars kommun	Minicoacher - Förebilder för unga i vardagen	223 000
Install Hope ideell förening	Lovverksamhet för utsatta unga	190 800
Kurdistan kvinnoförbund	IDENTITET&RELIGION! VARKEN FUNDAMENTALISM ELLER ISLAMOFABI.-3 ÅRET	434 700
Lunds kickboxningssällskap/Real fighter	We must heal the rift - att överbrygga klyftan	95 000
Nätverket mot hedersrelaterat våld	en förstudie; i syfte att förbereda ett större projekt - för demokrati, mot extremism	146 000
Operation 1325	Digitala demokratiakademin	740 000
RFSL	Homolobbyn och det högerextrema hatet	500 000
Somaliska Institutet för Demokratiska Alternativ	Vägen till demokrati	120 000
Somaliska minority kvinnor- och barnförening i Sverige	Öka ditt fokus mot våldsbejakande extremism Risk	150 000
SVENSK-ERITREANSKA SOLIDARITETS-RÖRELSEN	Våld som sista eller första utväg- Ett projekt riktat mot unga i särskilt utsatta områden	145 000
Teater Millicent	Vilken väg?	150 000
Varken hora eller kuvad (VHEK)	Feministiska ambassadörer mot politisk och religiös fundamentalism	97 000
Exit Fryshuset - Stiftelsen KFUM Söder	EXIT	2 690 000

Projektägare	Projektamn	Belopp
Hallstahammars kommun	Digitala och fysiska mötesplatser för inkludering och demokrati	222 924
Hjälpkällan	ANHÖRIGPROJEKTET	971 000
Teater Millicent	Vem vill jag vara?	150 000
Teater Millicent	Andra perspektiv	150 000
Summa		19 669 646 kr

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Kommentar: Projekten beviljades medel mellan 2016 och 2018.

Tabell 16 Projekt som redovisades och godkändes 2019, beviljat belopp i kronor

Bilaga 3 – stödja barns och ungdomars självständiga organisering

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2019 i syfte att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande.

Projektägare	Projektname	Beviljat belopp
Familjehemsmöten	Familjehemsmöten Sverige	500 000
Hjärtums Idrottssällskap	Fritidsgårdsprojekt	579 500
KFUM JKS Stockholm	127:s Röster Räknas (År 2 av 3)	321 000
ABF Malmö	Fördomsfri jämlikhet	490 000
ABF Södra Småland	Du bestämmer! för tjejer.	731 000
Ensamkommandes förbund	KomVäx II	787 433
Folk Practice Academy	A Cappella South Sweden - unga sångare, år 2	576 000
Forum-Idéburna organisationer med social inriktning	Ideellt Engagemang Skapar Kraft för Ungdomar	599 000
Fritidsforum	e-qual fritid	765 000
Föreningshuset Husknuten	Del 1: FUNKISLOTSEN ? För frågor, hjälp och hänvisning på webben Del 2: KUNSKAP TUR OCH RETUR	350 000
Hökarängens stadsdelsråd	Grannskapskontoret	921 000
jagvillhabostad.nu	TA PLATS! år 2	708 000
Jordbrukare-ungdomens Förbund	Unga JUF vår framtid	505 000
Jordens vänner	Ungas röster	522 250
KFUM	Mötesplats Aequalis	482 813
KFUM JKS Stockholm	127s Röster räknas (År 3 av 3)	436 523
Lunds kickboxnings-sällskap/Real fighter	Olika söker lika - ett ungdomsprojekt med integration och jämlikhet i fokus (år 3)	431 336
MiM Kunskapscentrum	RÄTT FRAM	1 645 364
PUSH Sverige	Hållbar organisering	610 000
Reacta	Lokala samarbeten för positiv hälsa	490 744
Romska Ungdomsförbundet	Unga romska ambassadörer för romsk inkludering 2.0	1 020 000
Somalilands Förening	Va me och påverka	1 314 000
Studieförbundet Vuxenskolan Uppsala län	Organisera Mera!	534 500
Studieförbundet vuxenskolan Värmland	Unga leder unga	951 205
Svensk-Somaliska Ungdomsförbundet i Norden	Etablering av SSUN som riksorganisation för ungdomar	428 400
Tegelbruket	Engagera Väster i Tegelbruket	473 660
UMIS Förening	Värna om din framtid - II	714 720
Verdandi	Verdandis ungdomsförbund	508 000
Västra Vi Unga	Unga arrangerar i Trollhättan	506 000
Asylum and Refugee Care (ARC)	Aktivitetsgrupp för nyanlända i Malmö	150 000
Distriktsföreningen Popkollo Stockholm	Musik som mötesplats III	455 700
Flamman Ungdomarnas Hus - filial projekt	Vägen in	150 000
Ortodoxa scouter i Sverige, OSS	Unga scoutledare bidrar till ett bättre samhälle	145 000

Projektägare	Projektnamn	Beviljat belopp
Somaliska Regnbåge	Kompisgrupp för nyanlända tjejer i Rosengård	150 000
Unga Kan	Kulturkraft	150 000
Vi Unga Gävleborg	Unga kan och vill!	540 000
Ensamkommandes förbund	KomVax III	1 024 475
Fritidsförbundet	E-qual fritid	775 000
Romska Ungdomsförbundet	Unga romska ambassadörer för romsk inkludering 2.1	1 090 000
Somaliska minority kvinnor- och barnförening i Sverige	Hur det Svenska systemet fungerar?	124 000
Tayo Förening	Ungas rätt till självständighet	135 000
Summa		25 354 623 kr

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Kommentar: Projekten beviljades medel mellan 2016 och 2018.

Tabell 17 Projekt som redovisades och godkändes 2019, beviljat belopp i kronor

Bilaga 4 – främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter

I tabellen nedan presenteras projekt som redovisades och godkändes 2019 i syfte att främja demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter.

Projektägare	Projektamn	Beviljat belopp
Assyriska föreningen i Södertälje	Hovsjö forum	735 000
Folkets Hus och Parker	Husby - Nya Mötesplatser	506 000
Folkets Hus och Parker	Vivalla - Nya Mötesplatser	496 000
Hållbar Utveckling Skåne	RådRum- Ett Lokalt Resurscenter i Rosengård	606 000
Klockaretorpet i Samverkan	Centret	714 000
Samarbetsorganisationen för invandrar-föreningar i Uppsala	Demokratisk delaktighet genom lokala resurscenter	210 000
SIOS	Centrum för Demokratisk Delaktighet (CDD) III	753 000
Assyriska föreningen i Södertälje	Hovsjö Forum	1 233 535
Hållbar Utveckling Skåne	RådRum - Ett lokalt resurscenter i Rosengård	602 700
Klockaretorpet i Samverkan	Centret	715 175
Samarbetsorganisationen för invandrar-föreningar i Uppsala	Denokratisk delaktighet genom lokala resurscenter	215 000
Summa		6 786 410 kr

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansökningssystem.

Kommentar: Projekten beviljades medel mellan 2017 och 2018.

Tabell 18 Projekt som redovisades och godkändes 2019 och 2020, beviljat belopp i kronor

Bilaga 5 - Resultatkategorier

Svarsalternativen lydde som följer:

- A. Vi har skapat mötesplatser eller nätverk som består över tid.
- B. Projektets verksamhet kommer att fortsätta när projektets finansiering är slut.
- C. Vi har skapat bestående förändringar för målgruppen.
Om ja, vilka? _____
- D. Vi har skapat förändringar i samhället som består över tid.
Om ja, vilka? _____
- E. Vi har skapat bestående förändringar i organisationens verksamhet eller struktur.
Om ja, vilka? _____
- F. Vi har tagit fram kunskap om en speciell målgrupp eller verksamhet inom projektet. Vi har exempelvis gjort en metodhandbok, en kartläggning eller en studie.
- G. Vi kom närmare eller nådde mål som vår organisation har.
Beskriv på vilket sätt: _____
- H. Vi har organiserat nya medlemmar.
- I. Vi arbetar mot nya mål eller har formulerat nya prioriteringar.
Beskriv på vilket sätt: _____
- J. Vi har utvecklat eller förbättrat arbetssätt eller metoder.
Beskriv på vilket sätt: _____
- K. Vi har utvecklat samarbete med andra föreningar, kommuner eller företag.
- L. Annat: _____

Bilaga 6 - Generella villkor – Projektbidrag

Ändamål och villkor

1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) lämnar projektbidrag för det ändamål som framgår av MUCF:s beslut och organisationens ansökan.
2. De villkor som gäller för projektbidraget framgår av beslutet, ansökan och dessa generella villkor. MUCF kan ställa ytterligare villkor, till exempel om bidragsmottagaren vill använda medlen på annat sätt och då framgår det av bidragsbeslutet.

Giltighet

3. I samband med beslut skickar MUCF ut dessa *Generella villkor*. Genom att ta emot utbetalning av bidraget godtar bidragsmottagaren samtliga villkor.
4. Om MUCF beslutar att ändra dessa villkor kommer bidragsmottagaren att få ta del av de nya villkoren, som därefter blir gällande från nästa tillfälle denne tar emot bidrag från MUCF.

Information om projektet

5. Vid information om projektet ska det framgå att det genomförs med bidrag från MUCF.

Ansökan

6. Ansökan görs i MUCF:s webbaserade ansökningssystem, i en särskilt anpassad mall för respektive projekt.
7. Ansökan ska godkännas av den eller de som är behöriga att teckna firma för organisationen.
Vem som är firmatecknare ska styrkas, t ex genom att ett justerat protokoll eller att registerutdrag bifogas ansökan.
8. Samtliga firmatecknares identitet ska styrkas med en kopia av en godkänd ID-handling (t.ex. körkort, pass eller ett svenskt SIS-märkt ID-kort).

Projektstart

9. Planerad projektstart anges i ansökan. Projektstart kan ske tidigast en viss tid, normalt 2–3 månader, efter ansökningsdatum. Vilket startdatum och slutdatum som gäller för projektet framgår av beslutet.

Utbetalning och skyldighet att hålla medlen avskilda

10. När MUCF beslutat om projektbidrag betalar MUCF i normalfallet ut bidraget inom två veckor från beslut.
11. Bidragen betalas som huvudregel ut vid två tillfällen, i juni respektive december. Inför den andra utbetalningen kommer MUCF att göra en avstämning av projektet. Bidragsbelopp lägre än fem prisbasbelopp eller med projekttid kortare än 12 månader kan utbetalas vid ett tillfälle.
12. Bidrag betalas ut endast till bidragsmottagarens bankgiro eller plusgirokonto. För de beslut som fattas i juni 2019 godkänner MUCF undantagsvis bankkonto i organisationens namn.

13. Bidragsmottagaren är skyldig att hålla mottagna bidrag avskilda om inte annat anges i beslutet. Om projektbidrag tas emot på ett allmänt konto för inbetalningar ska det utan dröjsmål föras över till ett konto för projektet där det särskilda ändamålet framgår. Kontot får endast användas för projektbidrag från MUCF.
14. Bidraget ska hållas inestående på kontot, utan att sammanblandas med andra tillgångar, tills de används för avsett ändamål.

Projektkostnader

15. Projektets kostnader ska kunna hänföras till budget i ansökan som ligger till grund för beslutet om projektbidrag, samt eventuell senare skriftlig överenskommelse mellan MUCF och bidragsmottagaren.
16. MUCF kan föreskriva högsta belopp för vissa kostnader. Eventuella maxbelopp framgår av budgetmallen i ansökningssystemet för respektive projekt.
17. Projektbidrag får endast användas på det sätt som framgår av beslutet och för kostnad som är skälig. För att bidragsmottagaren ska få disponera medlen på annat sätt krävs MUCF:s skriftliga medgivande.
18. Endast *om det anges i beslutet* får projektbidrag användas för aktiviteter eller resor utomlands.
19. Endast med MUCF:s *skriftliga medgivande* får projektbidrag användas för löner och ersättningar till närstående till:
 - person som företräder bidragsmottagaren,
 - person som ansvarar för verksamheten.
20. Projektbidrag *får aldrig användas* för
 - kostnader som betalas av annan finansiär,
 - individuell tjänstepensionsförsäkring utöver kollektivavtal eller motsvarande,
 - böter, andra penningstraff, viten eller rättegångskostnader,
 - alkohol eller tobak,
 - andra gåvor än representations- eller reklamgåvor för högst 225 kronor inklusive moms per person och år,
 - ingående moms när bidragsmottagaren är skyldig att redovisa moms för projektverksamheten.

Projektets redovisning

21. Projektets omfattning och tidsplan framgår av MUCF:s beslut. Projekttiden kan variera men är normalt högst tolv månader. Datum för när ett projekt börjar eller slutar får ändras endast med MUCF:s skriftliga medgivande.
22. Bidragsmottagaren ska redovisa i ansökningssystemet hur medlen använts i en *Slutrapport för projektbidrag*. Redovisning ska lämnas senast den dag som anges i beslutet.
23. Redovisningen ska vara godkänd av firmatecknare.
24. En redovisning ska innehålla de uppgifter som efterfrågas i MUCF:s ansökningssystem. Bidragsmottagaren ska även lämna de underlag som MUCF begär för granskning av redovisningen.
25. Redovisning ska ske mot den budget som godkänts för projektet. Eventuella avvikelser ska anges och kommenteras.
26. Till redovisningen ska ett revisorsintyg bifogas. Revisorns granskning ska följa MUCF:s anvisningar. Mall för revisorsintyg finns på hemsidan. Intyget ska vara undertecknat av revisorn och bifogas i ansökningssystemet.

27. För projekt som beviljats bidrag över fem prisbasbelopp ska revisorn vara kvalificerad (godkänd eller auktoriserad av Revisorsnämnden eller certifierad av Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer, SKYREV).
28. Bidragsmottagaren ska redovisa projektets ekonomiska utfall. Bokföring ska ske så att projektets totala kostnader och intäkter direkt kan utläsas. Tillämpliga bokföringsregler ska följas.
29. MUCF godkänner inte utdrag ur hela bidragsmottagarens balans- eller resultaträkning som redovisning.

Återbetalningsskyldighet

30. Bidrag som inte har förbrukats, projektets överskott, ska återbetalas om det överstiger 2 000 kronor. Beloppet framgår av MUCF:s beslut om godkänd slutrapport. Beloppet faktureras av MUCF och ska betalas inom 30 dagar från faktureringsdatum.

Avbrytande av projekt

31. Om ett projekt drivs i strid mot villkoren kan MUCF besluta att avbryta finansieringen av projektet.

Återkrav

32. Om MUCF anser att bidragsmottagaren ska betala tillbaka hela eller del av projektbidraget, fattar MUCF ett sådant beslut.
33. Projektbidrag ska betalas tillbaka om:
 - bidraget inte har förbrukats inom angiven tid eller för avsett ändamål,
 - bidragsmottagaren inte inom föreskriven tid har lämnat redovisning av hur medlen har använts eller underlag som behövs för granskningen,
 - bidragsmottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att bidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och bidragsmottagaren borde ha insett detta.

Granskning och kontrollbesök

34. MUCF kan besöka (*kontrollbesök*), revidera eller utvärdera varje verksamhet som finansierats med bidrag från MUCF. Myndigheterna kan även begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör projektbidragets användning.

Kontakta MUCF vid viktigare förändringar

35. Kontakta MUCF om:
 - bidragsmottagaren behöver göra ändring i projektet, till exempel en omfördelning mellan budgetposter,
 - projektledningen byts ut helt eller delvis,
 - bidragsmottagaren ändrar uppgift om adress, telefon eller e-post för sig eller sin kontaktperson,
 - bidragsmottagaren behöver ytterligare tid med sin redovisning.

Ange alltid diarienummer vid kontakt med MUCF

Introduktionsdag

36. Det är obligatoriskt för projektledare eller person som företräder bidragsmottagaren att närvara på en introduktionsdag under det första projektåret, om MUCF begär det.